

A

This Question Booklet
Contains 32 printed pages

પ્રશ્નપુસ્તિકા ક્રમાંક :

QDB-23

સમય : 100 મિનિટ

Time : 100 Minutes

કુલ પ્રશ્નો : 200

Total Ques. 200

કુલ ગુણ : 200

Total Marks : 200

ટિકિટ નંબર

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ઉમેદવારોને સૂચના :

- (01) તમારા કુલ ગુણનો આધાર તમે જેટલા સાચા ઉત્તરો આપ્યા હશે તેની સંખ્યા ઉપર રહેશે. પ્રશ્ન 1 થી 200 માટે દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.
- (02) 1 થી 200 પ્રશ્નો પૂરેપૂરા છપાયેલા છે કે કેમ ? તેની પ્રથમ ખાતરી કરી લો. જો પ્રશ્નો પૂરા છપાયા ન હોય અથવા કોઈ પૃષ્ઠ ફાટેલું હોય કે કોઈ પૃષ્ઠ સામેલ ન હોય (Missing) તો તરત જ પ્રશ્નપુસ્તિકા નિરીક્ષક પાસેથી અચૂક બદલાવી લેવી.
- (03) આ પાના ઉપર આપનો ટિકિટ નંબર લખો.
- (04) આપ કોઈના ઉત્તરની નકલ કરશો નહિ, તેમજ આપના ઉત્તરની નકલ કરવા દેશો નહિ.
- (05) પરીક્ષાર્થીઓને પરીક્ષા ખંડ/હોલમાં પ્રવેશપત્ર સિવાય કોઈપણ પ્રકારના હસ્તલિખિત, છાપેલ પુસ્તક કે કાગળની ચિદ્દી, પેપર, મોબાઈલ-સેલ ફોન કે કોઈપણ પ્રકારના ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો લઈ જવાની કે ઉપયોગ કરવાની અનુમતિ નથી.
- (06) પ્રશ્નોના જવાબો અલગ જવાબવહીમાં આપવાના રહેશે. જેને માટે નિરીક્ષક દ્વારા આપને કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ ખાસ પ્રકારની જવાબવહી (OMR Answer Sheet) આપવામાં આવશે. ઉમેદવારને જવાબવહી મળ્યા બાદ જો તેઓ દ્વારા તેનો નાશ કરવામાં આવશે કે ગુમ કરવામાં આવશે કે પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ પરત આપવામાં નહીં આવે તો ઉમેદવાર ફોજદારી ગુનાને પાત્ર બનશે. સૌપ્રથમ આપે જવાબવહી ઉપર દર્શાવેલ નિયત ખાનામાં (English) અંગ્રેજીમાં બેઠક નંબર, ટિકિટ નંબર, પરીક્ષાનું નામ, પરીક્ષાની તારીખ, પરીક્ષા કેન્દ્રના શહેરનું નામ (City of Examination Centre) તથા જન્મ તારીખ ફક્ત ભૂરી (Blue) અથવા કાળી (Black) શાહીની બોલપેનથી (English) અંગ્રેજીમાં લખવાની રહેશે. જવાબવહીના પાછળના ભાગમાં બેઠક નંબર, ટિકિટ નંબર, પ્રશ્નપુસ્તિકા સીરિઝ, પ્રશ્નપુસ્તિકા નંબરના ખાનામાં સાચી અને પૂરી વિગતો ફક્ત ભૂરી અથવા કાળી શાહીની બોલપેનથી લખવાની રહેશે અને તેની નીચેના વર્તુળ પૂરેપૂરા ડાર્ક (encode) કરવાના રહેશે. આ વિગતોની ચકાસણી બાદ નિરીક્ષક તેમની સહી કરશે. જો વિગતો ભરવામાં નહિ આવે તો આપની જવાબવહીનું મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે નહિ અને શૂન્ય ગુણ આપવામાં આવશે.
- (07) આ પ્રશ્નપત્રના બધા પ્રશ્નો હેતુલક્ષી છે. દરેક પ્રશ્નના ઉત્તરમાં A, B, C, D અને E વિકલ્પો આપેલા છે, જે પૈકી E વિકલ્પ “Not Attempted” અંગેનો રહેશે. જે ઉમેદવાર પ્રશ્નનો જવાબ આપવા ન ઈચ્છતા હોય તે આ વિકલ્પ પસંદ કરી શકશે અને “Not Attempted” વિકલ્પ પસંદ કરવાના કિસ્સામાં નેગેટીવ માર્કિંગ લાગુ પડશે નહીં. તેથી ઉમેદવારે સાચો વિકલ્પ શોધી જવાબવહી (OMR Answer Sheet) માં સંબંધિત પ્રશ્નના ક્રમ સામે આપેલ A, B, C, D કે Eના વર્તુળને પૂરેપૂરું ભૂરી/કાળી શાહીની બોલપેનથી ડાર્ક કરવું. આ સિવાયની કોઈપણ કલરની શાહીની બોલપેનથી જવાબો આપ્યા હશે તો તે જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહિ અને આપોઆપ “શૂન્ય” ગુણ આપવામાં આવશે. એકવાર ડાર્ક કરેલ જવાબને બદલી શકાશે નહિ.

ઉદાહરણ તરીકે :

ભારતનું કયું રાજ્ય સૌથી લાંબો દરિયા કિનારો ધરાવે છે ?

(A) (B) (C) (D) (E)

(A) મહારાષ્ટ્ર

(B) તામિલનાડુ

(C) ગુજરાત

(D) આંધ્રપ્રદેશ

(E) Not Attempted

આ ઉદાહરણમાં સાચો જવાબ (C) છે. આથી (C)નું વર્તુળ ડાર્ક (encode) કરેલ છે. ઉમેદવારોએ જવાબમાં “ગુજરાત” લખવું નહિ.

- (08) એક જ પ્રશ્ન માટે જો જવાબવહીમાં એક થી વધુ વિકલ્પ આપે આપેલા હશે તો તે જવાબ માટે ગુણ આપવામાં આવશે નહિ.
- (09) જવાબવહીમાં આપે નીચે પૈકીની કોઈપણ ભૂલ કરેલ હશે તો આપની જવાબવહી તપાસવામાં આવશે નહિ અને શૂન્ય ગુણ આપવામાં આવશે તથા આવી ક્ષતિઓ બાબતે પાછળથી કોઈપણ પ્રકારની રજૂઆત ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.
- (1) જવાબવહીમાં વિગતો ભૂરી/કાળી શાહીવાળી બોલપેન સિવાય અન્ય રીતે આપેલ હશે, (2) જવાબવહીમાં રફ કામ કરેલ હશે, (3) જવાબવહીમાં ભરવાની કોઈપણ કોલમની વિગતમાં કોઈ ભૂલ કરેલ હશે કે રોલ નંબર, પ્રશ્નપુસ્તિકા સીરિઝ અને પ્રશ્નપુસ્તિકા નંબર ખોટા લખેલ હશે કે ખોટા એન્કોડ (encode) કરેલ હશે, (4) જવાબવહીમાં થયેલ ભૂલો સુધારવા માટે કરેક્શન ઈન્ક, કરેક્શન ફ્લ્યુડ, કરેક્શન પેન, ઈરેઝર કે બ્લેડનો ઉપયોગ કરેલ હશે, (5) જવાબવહીમાં નિશાનીઓ / પ્રતિકો કરેલ હશે.
- (10) આ જવાબવહી કોમ્પ્યુટર દ્વારા તપાસવાની હોવાથી તે વળે, ફાટે કે બગડે નહિ તેની ખાસ કાળજી રાખવી તથા જવાબવહીની ગડી વાળવી નહીં.
- (11) પ્રશ્નપુસ્તિકામાં કોરી જગ્યામાં રફ કામ કરવું. તે માટે અલગ કાગળ આપવામાં આવશે નહિ. જવાબવહીમાં કઈપણ રફ વર્ક કરવું નહિ.
- પ્રશ્નપુસ્તિકામાં જવાબો લખવાની મનાઈ છે.
- (12) પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પૃષ્ઠ ફાડવાં કે જુદાં કરવાની મનાઈ છે.
- (13) પરીક્ષા ખંડ છોડતા પૂર્વે જવાબવહી (OMR Answer Sheet) નિરીક્ષકને સોંપવી, જ્યારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ઉમેદવારો લઈ જઈ શકશે.
- (14) આ કસોટીમાં પ્રત્યેક ખોટા જવાબ, એકથી વધુ જવાબના કિસ્સામાં તથા એકપણ વિકલ્પ એન્કોડ નહીં કરવાના કિસ્સામાં જે તે જવાબના નિશ્ચિત ગુણના 0.3 ગુણ મેળવેલ ગુણમાંથી કાપવામાં આવશે. એટલે કે ખોટા જવાબો માટે નેગેટીવ ગુણની બાબત ઉમેદવારે ધ્યાને રાખવાની રહેશે.
- (15) આ સૂચનાઓના અનાદર માટે ઉમેદવાર સામે શિક્ષાત્મક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે.

A

1. “ગુજર ભાષા” શબ્દનો સૌપ્રથમ પ્રયોગ કોણે કર્યો ?
 (A) પરમાનંદ (B) ભાલણ
 (C) પદ્મનાભ (D) અખો
 (E) Not Attempted
2. નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં ઝાલાવાડી બોલી બોલાય છે ?
 (A) ભાવનગર (B) સુરેન્દ્રનગર
 (C) જામનગર (D) જૂનાગઢ
 (E) Not Attempted
3. “પ્રસ્થાન” સામાયિક શરૂ કરનાર કોણ હતું ?
 (A) વિજયરાય વૈદ્ય
 (B) વાડીલાલ ડગલી
 (C) વિષ્ણુપ્રસાદ ત્રિવેદી
 (D) રામનારાયણ પાઠક
 (E) Not Attempted
4. ‘દર્શક’ની કૃતિ ‘બંધન અને મુક્તિ’ કઈ ઐતિહાસિક ઘટના પર આધારિત છે ?
 (A) ભારતના પ્રારંભિક ઈતિહાસ
 (B) 1857ની સ્વાતંત્ર્ય ક્રાન્તિ
 (C) અસહકાર આંદોલન
 (D) ‘હિન્દ-છોડો’ લડત
 (E) Not Attempted
5. ‘ઘડતર અને ચણતર’ કોની આત્મકથા છે ?
 (A) નાનાભાઈ ભટ્ટ
 (B) મનુભાઈ પંચોળી ‘દર્શક’
 (C) જુગતરામ દવે
 (D) અમૃતલાલ ઠક્કર (ઠક્કર બાપા)
 (E) Not Attempted
6. યુનેસ્કો આંતરરાષ્ટ્રીય ફિલ્મોન્સવમાં કઈ ગુજરાતી ફિલ્મને હ્યુમન રાઈટ્સ એવોર્ડ પ્રાપ્ત થયો હતો ?
 (A) કંકુ
 (B) તોનારીરી
 (C) ભવની ભવાઈ
 (D) ઝેર તો પીધા છે જાણી જાણી
 (E) Not Attempted
7. ટોલ્સટોયની “વોર એન્ડ પીસ” (War and Peace)નું ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કોણે કર્યું ?
 (A) નગીનદાસ પારેખ (B) જયંતી દલાલ
 (C) રમણલાલ શાહ (D) મણીભાઈ દેસાઈ
 (E) Not Attempted
8. મહારાજા મહારાવ ગાયકવાડ દ્વારા બરોડા રાજ્યમાં વહીવટી સુધારાઓ ઘડવા માટે સૌ પ્રથમ કયા પ્રગતીશીલ દિવાનની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી ?
 (A) દિવાનજી રણછોડજી
 (B) દાદાભાઈ નવરોજી
 (C) સર ટી. માધવરાવ
 (D) મનુભાઈ મહેતા
 (E) Not Attempted

9. ‘શબ્દાનુશાસન’ ગ્રંથના લેખક કોણ છે ?
 (A) વિમળસૂરિ (B) હેમચંદ્રાચાર્ય
 (C) મેરૂતુંગાચાર્ય (D) કુમારપાળ
 (E) Not Attempted
10. કવિ ન્હાનાલાલનો દલપતરામ સાથે શો સંબંધ હતો ?
 (A) ભાઈનો
 (B) કાકા-ભત્રીજાનો
 (C) બાપ-દીકરાનો
 (D) ઉપર પૈકી કોઈ નહીં
 (E) Not Attempted
11. ‘વીસમી સદી’ સામાયિકના તંત્રી કોણ હતા ?
 (A) ઉમાશંકર જોષી
 (B) હાજી મોહમદ અલારખા શીવજી
 (C) કવિ ન્હાનાલાલ
 (D) રાજા રામમોહન રાય
 (E) Not Attempted
12. ગુજરાતમાં પુસ્તકાલય ચળવળ (Library Movement)ના પ્રણેતા કોણ હતાં ?
 (A) એલેક્ઝાંડર કીનલો ફોર્બર્સ
 (B) ફતેહિહ ગાયકવાડ
 (C) રા’ખેંગારજી ત્રીજા
 (D) મોતીભાઈ અમીન
 (E) Not Attempted
13. માનવધર્મસભાની સ્થાપના કોણે કરી ?
 (A) નર્મદ (B) કરસનદાસ મૂળજી
 (C) દુર્ગારામ મહેતા (D) દલપતરામ
 (E) Not Attempted
14. ગુજરાતમાં આધુનિક સુધારા ચળવળના પિતા કોણ હતા ?
 (A) દુર્ગારામ મહેતા
 (B) દલપતરામ
 (C) નર્મદ
 (D) ભોલાનાથ સારાભાઈ
 (E) Not Attempted
15. “જ્ઞાતિ-નિબંધ”ના લેખક કોણ છે ?
 (A) નર્મદ
 (B) દલપતરામ
 (C) ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠી
 (D) મણીલાલ નભુભાઈ
 (E) Not Attempted
16. “સત્યપ્રકાશ” સાપ્તાહિક કોના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યું ?
 (A) દાદાભાઈ નવરોજી
 (B) નર્મદ
 (C) કરસનદાસ મૂળજી
 (D) કેપુસરો કાબરાજી
 (E) Not Attempted

1. Who used the word “Gujar Bhasa” (ગુજર ભાષા) for the first time ?
 (A) Parmanand (B) Bhalan
 (C) Padmanabh (D) Akho
 (E) Not Attempted
2. Jhalawadi dialect is spoken in which of the following districts ?
 (A) Bhavnagar (B) Surendranagar
 (C) Jamnagar (D) Junagadh
 (E) Not Attempted
3. Who started the periodical “Prasthan” ?
 (A) Vijayrai Vaid
 (B) Vadilal Dagli
 (C) Vishnuprasad Trivedi
 (D) Ramnarayan Pathak
 (E) Not Attempted
4. “Bandhan ane Mukti” (બંધન અને મુક્તિ) a work by ‘Darshak’ is based on which historical event ?
 (A) Early history of India
 (B) Freedom Revolution of 1857
 (C) Non-Cooperation Movement
 (D) ‘Quit India’ Movement
 (E) Not Attempted
5. ‘Ghadtar ane Chantar’ (ઘડતર અને ચણતર) is whose autobiography ?
 (A) Nanabhai Bhatt
 (B) Manubhai Pancholi ‘Darshak’
 (C) Jugatram Dave
 (D) Amrutlal Thakkar (Thakkar Bapa)
 (E) Not Attempted
6. Which Gujarati film got the Human Rights Award at UNESCO International Film Festival ?
 (A) Kanku
 (B) Tanariri
 (C) Bhav ni bhavai
 (D) Zher to pidha chhe jani jani
 (E) Not Attempted
7. Who translated Tolstoy’s ‘War and Peace’ into Gujarati ?
 (A) Nagindas Parekh
 (B) Jayanti Dalal
 (C) Ramanlal Shah
 (D) Manibhai Desai
 (E) Not Attempted
8. Who was the first progressive Diwan appointed in the Baroda State by Maharaja Malhar Rao Gaekwad to enact administrative reforms ?
 (A) Diwanji Ranchodji
 (B) Dadabhai Naoroji
 (C) Sir T. Madhav Rao
 (D) Manubhai Mehta
 (E) Not Attempted

9. Who is the author of “Sabdanushasan” (શબ્દનુશાસન) ?
 (A) Vimalsuri
 (B) Hemchandracharya
 (C) Merutungacharya
 (D) Kumarpal
 (E) Not Attempted
10. What was the relationship of poet Nanhalal with Dalpatram ?
 (A) Brother
 (B) Uncle-nephew
 (C) Father-son
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
11. Who was the editor of periodical “Vismi Sadi” (વીસમી સદી) ?
 (A) Umashankar Joshi
 (B) Haji Mohmmad Allarakha Shivji
 (C) Poet Nanhalal
 (D) Raja Ram Mohan Roy
 (E) Not Attempted
12. Who was the pioneer of Library Movement in Gujarat ?
 (A) Alexander Kinloch Forbes
 (B) Fatesingh Gaekwad
 (C) Ra’Khengarji III
 (D) Motibhai Amin
 (E) Not Attempted
13. Who founded “Manavdharmsabha” (માનવધર્મસભા) ?
 (A) Narmad
 (B) Karsandas Mulji
 (C) Durgaram Mehta
 (D) Dalpatram
 (E) Not Attempted
14. Who was the father of the Modern Reform Movement in Gujarat ?
 (A) Durgaram Mehta
 (B) Dalpatram
 (C) Narmad
 (D) Bholanath Sarabhai
 (E) Not Attempted
15. Who is the writer of ‘Gnati Nibandh’ (ગુણતિ-નિબંધ) ?
 (A) Narmad
 (B) Dalpatram
 (C) Goverdhanram Tripathi
 (D) Manilal Nabhubhai
 (E) Not Attempted
16. By whom was the weekly ‘Satyaprakash’ started ?
 (A) Dadabhai Naoroji
 (B) Narmad
 (C) Karsandas Mulji
 (D) Kekhushro Kabraji
 (E) Not Attempted

17. નીચેના પૈકી સૌરાષ્ટ્રના કયા રજવાડાઓના નામથી બનારસ હિંદુ વિશ્વવિદ્યાલયમાં વિદ્યાર્થીગૃહો (હોસ્ટેલ)નું નિર્માણ થયેલ છે ?
 (A) મોરબી (મોર્વી) અને લીંબડી
 (B) ગોંડલ અને પોરબંદર
 (C) ભાવનગર અને નવાનગર
 (D) રાજકોટ અને વાંકાનેર
 (E) Not Attempted
18. ગુજરાતમાં આધુનિક શિક્ષણના પ્રણેતા 'પિતા' તરીકે કોણ વિખ્યાત છે ?
 (A) અંબાલાલ સારાભાઈ
 (B) રણછોડદાસ ગીરધરદાસ
 (C) લોર્ડ બીશપ કાર
 (D) ટી.સી. હોપ
 (E) Not Attempted
19. “આઈને અકબરી” અને “મિરાતે સિકંદરી”નો ગુજરાતી અનુવાદ કોણે કર્યો ?
 (A) દારા શિકોહ
 (B) વારીસ અલવી
 (C) બાલશંકર કંથારિયા
 (D) કેશવ હર્ષદ ધ્રુવ
 (E) Not Attempted
20. બાપ્સ (BAPS)નું પ્રથમ મંદિર ક્યાં આવેલું છે ?
 (A) વડતાલ (B) બોચાસણ
 (C) મણીનગર (D) સારંગપુર
 (E) Not Attempted
21. “પ્રણામી સંપ્રદાય” કોના દ્વારા શરૂ કરવામાં આવ્યો ?
 (A) દેવચંદ્ર (B) પ્રાણનાથ
 (C) લાલજી (D) કુબેરદાસ
 (E) Not Attempted
22. પોરબંદર નજીક માધવપુર ખાતે યોજાતો “માધવરાયનો મેળો” એ
 (A) ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ અને રૂક્મણીના લગ્નની ઉજવણી છે.
 (B) કૃષ્ણના દ્વારકાની ગાદીએ રાજ્યાભિષેકની ઉજવણી છે.
 (C) અર્જુન અને સુભદ્રાના લગ્નની ઉજવણી છે.
 (D) પાંચાલ કુંવરી દ્રોપદીના સ્વયંવરની યાદગીરી છે.
 (E) Not Attempted
23. પ્રાચીનકાળમાં ઉત્તર ગુજરાત કયા નામે ઓળખાતું હતું ?
 (A) દારવતી (B) આનર્ત
 (C) લાટ (D) સુરાષ્ટ્ર
 (E) Not Attempted
24. “ચિત્ર-વિચિત્ર મેળો” ક્યાં યોજાય છે ?
 (A) અંબાજી (બનાસકાંઠા)
 (B) ગૂભાખરી (સાબરકાંઠા)
 (C) વૌઠા (અમદાવાદ)
 (D) સાગબારા (નર્મદા)
 (E) Not Attempted

25. દ્વારકાના મુખ્ય મંદિરનું નામ શું છે ?
 (A) દ્વારકાધીશનું મંદિર
 (B) ક્રિષ્ણ મંદિર
 (C) જગત મંદિર
 (D) મુખ્ય મંદિર
 (E) Not Attempted
26. ભૂચર મોરીના યુદ્ધ (1591) વખતે અકબરનો ગુજરાતનો સેનાપતિ કોણ હતો ?
 (A) મુઝફરશાહ
 (B) મિર્ઝા અઝીઝ કોકા
 (C) નિઝામુદ્દીન બક્ષી
 (D) ઉપરના પૈકી કોઈ નહીં
 (E) Not Attempted
27. ગુજરાતના સત્યાગ્રહીઓમાં “ડુંગળી-ચોર” તરીકે કોણ પ્રસિદ્ધ છે ?
 (A) મોહનલાલ પંડ્યા
 (B) નરહરી પરીખ
 (C) દ્વારકાદાસ તલાટી
 (D) વામનરાવ મુકાદમ
 (E) Not Attempted
28. ગુજરાતમાં એકમાત્ર સિનેગોગ (ચહૂદીનું પ્રાર્થના સ્થળ) ક્યાં આવેલું છે ?
 (A) ભરૂચ (B) ઉદ્વાડા
 (C) વડોદરા (D) અમદાવાદ
 (E) Not Attempted
29. જૈન ધર્મની કઈ શાખાની શરૂઆત લીંબડીથી થઈ ?
 (A) સ્થાનકવાસી (B) દેરાવાસી
 (C) દિગંબર (D) સ્વેતાંબર
 (E) Not Attempted
30. સિયાઈ માટે સુદર્શન તળાવ કોણે બાંધ્યું ?
 (A) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય (B) અશોક
 (C) રૂદ્રમન (D) પુષ્યગુપ્તા
 (E) Not Attempted
31. યાત્રી-વેરો કોણે નાબૂદ કર્યો ?
 (A) સિદ્ધરાજ (B) મૂળરાજ
 (C) ભીમદેવ (D) કર્ણદેવ
 (E) Not Attempted
32. ગુજરાતના વલ્લભીમાં સાતમી સદીમાં કયા ચીની યાત્રીએ મુલાકાત લીધી ?
 (A) હ્યુ-આન-સંગ (B) ફાઈઘાન
 (C) ચાં મીન (D) સંગ યુન
 (E) Not Attempted

17. Which of the following princely states of Saurashtra, in whose name, hostels have been constructed at Banaras Hindu University ?
 (A) Morbi (Morvi) and Limdi
 (B) Gondal and Porbandar
 (C) Bhavnagar and Navanagar
 (D) Rajkot and Wankaner
 (E) Not Attempted
18. Who is famed for being the pioneer “Father” of modern education in Gujarat ?
 (A) Ambalal Sarabhai
 (B) Ranchhoddas Girdhardas
 (C) Lord Bishop Carr
 (D) T.C. Hope
 (E) Not Attempted
19. Who did the Gujarati translation of “Ain-e-Akbari” (આઈને અકબરી) and “Mirat-e-Sikandari” (મિરતે સિકંદરી) ?
 (A) Dara Shikoh
 (B) Waris Alvi
 (C) Balshankar Kantharia
 (D) Keshav Harshad Dhruv
 (E) Not Attempted
20. Where is the first temple of BAPS located ?
 (A) Vadtal (B) Bochasan
 (C) Maninagar (D) Sarangpur
 (E) Not Attempted
21. By whom was the ‘Pranami sect’ started ?
 (A) Devchandra (B) Prannath
 (C) Lalji (D) Kuberdas
 (E) Not Attempted
22. The “Madhavrai’s fair” at Madhavpur near Porbandar is held to
 (A) celebrate the marriage of Lord Krishna and Rukmani
 (B) celebrate the accession of Krishna to the throne of Dwarka
 (C) celebrate the marriage of Arjun and Subhadra
 (D) commemorate the Swayamvar of Draupadi, the Panchal Princess
 (E) Not Attempted
23. How was North Gujarat known in ancient times ?
 (A) Dwarvati (B) Aanart
 (C) Latt (D) Surastra
 (E) Not Attempted
24. Where is ‘Chitra-Vichitra’ fair organised ?
 (A) Ambaji (Banaskantha)
 (B) Gubhakhari (Sabarkantha)
 (C) Vautha (Ahmedabad)
 (D) Sagbara (Narmda)
 (E) Not Attempted
25. What is the name of the main temple at Dwarka ?
 (A) Dwarkadhish Temple
 (B) Krishna Mandir
 (C) Jagat Mandir
 (D) Mukhya Mandir
 (E) Not Attempted
26. Who was Akbar’s commander of Gujarat during the Battle of Bhuchar Mori (1591) ?
 (A) Muzzafar Shah
 (B) Mirza Aziz Koka
 (C) Nizamuddin Baxi
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
27. Which Satyagrahi of Gujarat is famous as “Dungli-chor” (Onion thief) ?
 (A) Mohanlal Pandya
 (B) Narhari Parikh
 (C) Dwarkadas Talati
 (D) Vamanrao Mukadam
 (E) Not Attempted
28. Where is the only Synagogue (Prayer-house of Jews) situated in Gujarat ?
 (A) Bharuch (B) Udwada
 (C) Vadodara (D) Ahmedabad
 (E) Not Attempted
29. Which branch of Jain religion initiated from Limdi ?
 (A) Sthanakvasi (B) Deravasi
 (C) Digambar (D) Shewtambar
 (E) Not Attempted
30. Who built the lake Sudarshan for irrigation ?
 (A) Chandragupta Maurya
 (B) Ashok
 (C) Rudradaman
 (D) Pushyagupta
 (E) Not Attempted
31. Who abolished the pilgrim tax ?
 (A) Siddhraj (B) Mulraj
 (C) Bhimdev (D) Karndev
 (E) Not Attempted
32. Which Chinese pilgrim visited Vallabhi in Gujarat in the seventh century ?
 (A) Heiun Tsang (B) Fahien
 (C) Cho Min (D) Sung Yun
 (E) Not Attempted

33. નીચેના પૈકી કયું નૃત્ય પુરુષ પ્રધાન છે ?
 (A) ટિપ્પણી (B) ગરબી
 (C) રાસડો (D) ટીટોડો
 (E) Not Attempted
34. 'સુદ્રેહ' અને 'કુસ્તી' કોના દ્વારા ધારણ કરવામાં આવે છે ?
 (A) ખોજા (B) પારસી
 (C) મેમણ (D) યહુદી
 (E) Not Attempted
35. કયા કચ્છી માલમે વાસ્કો દે ગામાના વહાણને પૂર્વ આફ્રિકાના માલિન્દીથી મલબાર કિનારા સુધી દિશા આપી ?
 (A) કાનજી માલમ (B) વીરજી માલમ
 (C) રામ સિંહ માલમ (D) શ્યામ માલમ
 (E) Not Attempted
36. કોટવાલની શી ફરજ હતી ?
 (A) કિલ્લાનું ધ્યાન રાખવું.
 (B) કિંમતોનું નિયમન કરવું.
 (C) ઘર, શેરીઓ અને રસ્તાને લગતી બાબતોનું સમાધાન કરવું.
 (D) ઉપરની તમામ
 (E) Not Attempted
37. બ્રિટિશકાળ દરમ્યાન મુંબઈ પ્રેસીડન્સીના ઉત્તર વિભાગનું મુખ્યમથક કયું હતું ?
 (A) અમદાવાદ (B) વડોદરા
 (C) સુરત (D) ખેડા
 (E) Not Attempted
38. "ગિરાસદારી" પ્રથા કયા વર્ષમાં નાબૂદ કરવામાં આવી ?
 (A) 1948 (B) 1949
 (C) 1950 (D) 1951
 (E) Not Attempted
39. "અમર-ગુર્જર"નું પદ મુઘલકાળમાં શેની સાથે સંબંધિત હતું ?
 (A) કાયદો-વ્યવસ્થા (B) મહેસૂલ
 (C) લશ્કર (D) ઉપરના તમામ
 (E) Not Attempted
40. મોહનલાલ પંડ્યા અને શંકરલાલ પરીખ શેની સાથે સંકળાયેલા હતા ?
 (A) અમદાવાદ મિલ-કામદારની હડતાળ
 (B) ખેડા સત્યાગ્રહ
 (C) બારડોલી સત્યાગ્રહ
 (D) દાંડીકૂચ
 (E) Not Attempted

41. સલ્તનતકાળ દરમ્યાન ગુજરાતનું કયું બંદર વિખ્યાત હતું ?
 (A) ભરૂચ (B) વલ્લભી
 (C) ખંભાત (D) સુરત
 (E) Not Attempted
42. 1947માં ગુજરાતના કયા રજવાડાએ ભારતીય સંઘમાં જોડાણના કરાર પર સહી કરવાનો ઈન્કાર કર્યો હતો ?
 (A) નવાનગર (B) પાલનપુર
 (C) બાલાસિનોર (D) જૂનાગઢ
 (E) Not Attempted
43. ગુજરાતના કયા રાજકીય નેતાની આધુનિક ભારતમાં પંચાયતી રાજના શિલ્પી તરીકે ગણના થાય છે ?
 (A) બળવંતરાય મહેતા
 (B) ઈન્દુલાલ યાજ્ઞિક
 (C) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
 (D) મોરારજી દેસાઈ
 (E) Not Attempted
44. ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, 1961 ગુજરાતમાં કઈ તારીખથી અમલમાં આવ્યો ?
 (A) 1 મે, 1963
 (B) 15 ઓગસ્ટ, 1963
 (C) 26 જાન્યુઆરી, 1963
 (D) 1 એપ્રિલ, 1963
 (E) Not Attempted
45. પંચાયતના કરમાં 'લેન્ડ સેસ' શું છે ?
 (A) જમીન મહેસૂલ
 (B) જમીન મહેસૂલ પરનો સરચાર્જ
 (C) ઘરવેરો
 (D) ઉપર પૈકીનો કોઈ નહીં
 (E) Not Attempted
46. ઓગણીસમી સદીના મધ્યમાં, ગુજરાતના કયા રજવાડાએ જાહેર બાંધકામ અને શિક્ષણ ખાતાની સ્થાપના કરી ?
 (A) બરોડા (B) જૂનાગઢ
 (C) જામનગર (D) ભાવનગર
 (E) Not Attempted
47. પંચાયતી રાજ વ્યવસ્થામાં આદિવાસી બહુલ વિસ્તારો માટે શી જોગવાઈ છે ?
 (A) આદિવાસી પ્રમુખની જોગવાઈ
 (B) ઉપપ્રમુખ આદિવાસી હોવો જોઈએ.
 (C) અંદાજપત્રમાં આદિવાસીઓને લગતી ઈલાયદી જોગવાઈઓ
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted

33. Which of the following is a male-dominated dance ?
 (A) Tippani (ଡିପ୍ପણି) (B) Garbi (ଗରબି)
 (C) Rasdo (ରାସડો) (D) Tintodo (ଡିଣ୍ଡો)
 (E) Not Attempted
34. By whom is 'Sudreh' and 'Kusti' worn ?
 (A) Khoza (B) Parsi
 (C) Memon (D) Jew
 (E) Not Attempted
35. Which Kutchi sea-pilot (Malam) directed Vasco da Gama's ship from Malindi in East Africa to Malabar coast ?
 (A) Kanji Malam
 (B) Virji Malam
 (C) Ram Singh Malam
 (D) Shyam Malam
 (E) Not Attempted
36. Which was the duty of Kotwal ?
 (A) To look after the fort.
 (B) To regulate price.
 (C) To resolve issues regarding houses, streets and roads.
 (D) All of the above.
 (E) Not Attempted
37. Which was the headquarters of the north division of Mumbai Presidency during the British period ?
 (A) Ahmedabad (B) Vadodara
 (C) Surat (D) Kheda
 (E) Not Attempted
38. "Girasdari" system was abolished in which year ?
 (A) 1948 (B) 1949
 (C) 1950 (D) 1951
 (E) Not Attempted
39. With what was the lyric "Amargurjar" related during the Mughal period ?
 (A) Law-order (B) Revenue
 (C) Army (D) All of above
 (E) Not Attempted
40. Mohanlal Pandya and Shankarlal Parikh were associated with
 (A) Ahmedabad mill workers strike
 (B) Kheda Satyagrah
 (C) Bardoli Satyagrah
 (D) Dandi March
 (E) Not Attempted
41. Which was the famous port of Gujarat during the Sultanate period ?
 (A) Bharuch
 (B) Vallabhi
 (C) Cambay (Khambhat)
 (D) Surat
 (E) Not Attempted
42. Which princely state of Gujarat refused to sign the instrument of accession to the Indian Union in 1947 ?
 (A) Navanagar (B) Palanpur
 (C) Balasinor (D) Junagadh
 (E) Not Attempted
43. Which political leader from Gujarat is considered as the architect of Panchayati Raj in Modern India ?
 (A) Balwantraji Mehta
 (B) Indulal Yagnik
 (C) Sardar Vallabhbhai Patel
 (D) Morarji Desai
 (E) Not Attempted
44. On which date did the Gujarat Panchayat Act, 1961 come into force in Gujarat ?
 (A) 1 May, 1963
 (B) 15 August, 1963
 (C) 26 January, 1963
 (D) 1 April, 1963
 (E) Not Attempted
45. What is "Land cess" in Panchayat tax ?
 (A) Land Revenue
 (B) Surcharge on land revenue
 (C) House tax
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
46. In the mid-nineteenth century, which princely state of Gujarat established the departments of public works and education ?
 (A) Baroda (B) Junagadh
 (C) Jamnagar (D) Bhavnagar
 (E) Not Attempted
47. Which of the following is the provision in Panchayati Raj System for tribal populated area ?
 (A) Provision for tribal President.
 (B) Vice President should be a tribal.
 (C) Exclusive provisions in budget regarding tribals.
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted

48. “પિઠોરા” શું છે ?
 (A) આદિવાસી ચિત્રકળા
 (B) આદિવાસી તહેવાર
 (C) આદિવાસી નૃત્ય
 (D) આદિવાસી સંગીત
 (E) Not Attempted
49. મહિલાઓ માટે ગુજરાતમાં પંચાયતી રાજમાં કેટલી બેઠકો અનામત હોય છે ?
 (A) એક તૃતીયાંશ (B) એક પંચમાંશ
 (C) પચાસ ટકા (D) પાંત્રીસ ટકા
 (E) Not Attempted
50. ગીરનારના રા’બેંગાર વિરુદ્ધ ચડાઈઓ કરનાર દિલ્હીનો પ્રથમ સુલતાન કોણ હતો ?
 (A) કુતુબ-ઉદ-દીન-એબક
 (B) ઈલ્તુતમીશ
 (C) અલ્લાઉદ્દીન ખિલજી
 (D) મહંમદ તઘલખ
 (E) Not Attempted
51. પ્રથમ અખિલ ભારતીય સંગીત સંમેલન વડોદરામાં કયા વર્ષમાં યોજાયું હતું ?
 (A) 1906 (B) 1913
 (C) 1916 (D) 1919
 (E) Not Attempted
52. ભવાઈ ભજવવા માટે નીચેના પૈકી કયું વાજિંત્ર અનિવાર્ય છે ?
 (A) ભૂંગળ (B) કરતાલ
 (C) ઢોલક (D) એકતારો
 (E) Not Attempted
53. ત્રણ પ્રવેશદ્વારોવાળી વાવને કહેવાય છે
 (A) જયા (B) વિજયા
 (C) ભદ્રા (D) નંદા
 (E) Not Attempted
54. હવેલી સંગીત કોની સાથે સંકળાયેલું છે ?
 (A) રાજાઓ (B) ધનાઢ્ય વેપારીઓ
 (C) પુષ્ટી સંપ્રદાય (D) માનૂભટ્ટો
 (E) Not Attempted
55. નીચેના પૈકી ગુજરાતનું સૌથી જૂનું સંગ્રહાલય (મ્યુઝીયમ) કયું છે ?
 (A) વેસ્ટર્ન મ્યુઝીયમ, રાજકોટ
 (B) બાર્ટન મ્યુઝીયમ, ભાવનગર
 (C) કચ્છ મ્યુઝીયમ, ભૂજ
 (D) બરોડા મ્યુઝીયમ એન્ડ લિટરેચર ગેલેરી, વડોદરા
 (E) Not Attempted
56. વર્નાક્યુલર સોસાયટી દ્વારા ગુજરાતમાં 1848માં પહેલી કન્યાશાળા ક્યાં શરૂ કરવામાં આવી ?
 (A) અમદાવાદ (B) વડોદરા
 (C) રાજકોટ (D) ભાવનગર
 (E) Not Attempted

57. સન્ 1677માં કયા ગુજરાતી વેપારીએ સૌપ્રથમ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ (છાપખાનું) ભારતમાં આયાત કર્યું ?
 (A) વીરજી વોરા (B) શાંતિદાસ ઝવેરી
 (C) ભીમજી પારેખ (D) શેઠ ભીકનદાસ
 (E) Not Attempted
58. નીચેના પૈકી હડપ્પા સંસ્કૃતિની કઈ જગ્યા ગુજરાતમાં આવેલ છે ?
 (A) બાણાવલી (B) ચનહુદારો
 (C) સૂરકોટડા (D) કાલીબંગા
 (E) Not Attempted
59. હિન્દી ફિલ્મ “ઉમરાવજાન”માં કઈ ગુજરાતી નૃત્યાંગનાએ કોરીયોગ્રાફી (નૃત્ય-દિગ્દર્શન) કરી ?
 (A) ભાનુ અથૈયા
 (B) મૃણાલિની સારાભાઈ
 (C) સોનલ માનસિંગ
 (D) કુમુદિની લાખીયા
 (E) Not Attempted
60. સ્ત્રીની ભૂમિકા ભજવવાના કારણે “ભોજક”માંથી “સુંદરી” બનેલા નાટ્ય કલાકાર જયશંકર સુંદરીની આત્મકથાનું નામ શું છે ?
 (A) નૈપથ્ય
 (B) થોડા આંસુ થોડા ફૂલ
 (C) નાટક સરખો નાદર હુન્નર
 (D) કોયલ કાહે શોર મચાયે
 (E) Not Attempted
61. ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યાના ઉકેલ માટે નીચેનામાંથી કઈ યોજના મદદરૂપ છે ?
 (A) પ્રધાનમંત્રી કૌશલ યોજના
 (B) પ્રધાનમંત્રી ઉજ્જવલ યોજના
 (C) પ્રધાનમંત્રી જન-ધન યોજના
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
62. આયોજન પંચ મુજબ એવા લોકોને ગરીબી રેખાની ટોચ હેઠળ સમાવવામાં આવ્યા છે કે જેઓ _____ મેળવવા સક્ષમ નથી.
 (A) શહેરી વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2400 કેલેરીઝ અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2100 કેલેરીઝ
 (B) ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2400 કેલેરીઝ અને શહેરી વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2100 કેલેરીઝ
 (C) શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2400 કેલેરીઝ
 (D) શહેરી અને ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં એક દિવસમાં વ્યક્તિદીઠ 2100 કેલેરીઝ
 (E) Not Attempted

48. What is "Pithora" ?
 (A) Tribal art of drawing
 (B) Tribal festival
 (C) Tribal dance
 (D) Tribal music
 (E) Not Attempted
49. How many seats are reserved for women in Panchayati Raj in Gujarat ?
 (A) One-third
 (B) One-fifth
 (C) Fifty percent
 (D) Thirty five percent
 (E) Not Attempted
50. Who was the first Delhi Sultan to lead campaigns against Ra'Khengar of Girnar ?
 (A) Qutub-ud-din-Aibek
 (B) Iltutmish
 (C) Alauddin Khilji
 (D) Muhammad Tughlaq
 (E) Not Attempted
51. In which year was the first All India Music Conference held at Vadodara ?
 (A) 1906 (B) 1913
 (C) 1916 (D) 1919
 (E) Not Attempted
52. Which of the following is an indispensable instrument for the performance of Bhavai ?
 (A) Bhungal (B) Kartal
 (C) Dholak (D) Ektaro
 (E) Not Attempted
53. The step-well with three entrances is called
 (A) Jaya (B) Vijya
 (C) Bhadra (D) Nanda
 (E) Not Attempted
54. With what is Haveli Sangit associated ?
 (A) Kings
 (B) Wealthy Merchants
 (C) Pushti Sect
 (D) Manbhatts
 (E) Not Attempted
55. Which of the following is the oldest museum of Gujarat ?
 (A) Western Museum, Rajkot
 (B) Barton Museum, Bhavnagar
 (C) Kutch Museum, Bhuj
 (D) Baroda Museum and Literature Gallery, Vadodara
 (E) Not Attempted
56. Where was the first girl's school started by Vernacular Society in 1848 in Gujarat ?
 (A) Ahmedabad (B) Vadodara
 (C) Rajkot (D) Bhavnagar
 (E) Not Attempted
57. Which Gujarati merchant imported the first printing press in India in 1677 ?
 (A) Virji Vora
 (B) Shantidas Zaveri
 (C) Bhimji Parekh
 (D) Sheth Bhikandas
 (E) Not Attempted
58. Which of the following sites of Harappa culture is located in Gujarat ?
 (A) Banwali (B) Chanhudaro
 (C) Surkotda (D) Kalibangan
 (E) Not Attempted
59. Which Gujarati female dancer did the choreography (dance-direction) in Hindi film "UmraoJan" ?
 (A) Bhanu Athaiya
 (B) Mrinalini Sarabhai
 (C) Sonal Mansingh
 (D) Kumudini Lakhia
 (E) Not Attempted
60. What is the name of the autobiography of drama artist Jayshankar Sundri who turned into "Sundri" from "Bhojak" due to performing female role ?
 (A) Naipathya (नैपथ्य)
 (B) Thoda Aansu Thoda Ful (થોડા આંસુ થોડા ફૂલ)
 (C) Natak Sarkho Nadar Hunnar (નાટક સરખો નાદર હુનર)
 (D) Koyal Kahe Shor Machaye (કોયલ કાહે શોર મચાયે)
 (E) Not Attempted
61. Which of the following schemes is helpful to tackle the problem of unemployment in India ?
 (A) Pradhan Mantri Kaushal Yojana
 (B) Pradhan Mantri Ujjawal Yojana
 (C) Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
62. The poverty line, according to Planning Commission, keeps all those under ceiling, who cannot afford to have
 (A) 2400 calories per person per day in urban areas and 2100 calories per person per day in rural areas.
 (B) 2400 calories per person per day in rural areas and 2100 calories per person per day in urban areas.
 (C) 2400 calories per person per day in urban as well as rural areas.
 (D) 2100 calories per person per day in urban as well as rural areas.
 (E) Not Attempted

63. કયા પ્રકારની બેરોજગારીમાં શ્રમની સીમાંત ઉત્પાદકતા શૂન્ય હોય છે ?
 (A) માળખાકીય બેરોજગારી
 (B) ઘર્ષણયુક્ત બેરોજગારી
 (C) ચક્રિય બેરોજગારી
 (D) છૂપી બેરોજગારી
 (E) Not Attempted
64. પ્રત્યેક રાજ્યમાં સાપેક્ષ રીતે વિકસિત અને આર્થિક રીતે અલ્પવિકસિત રાજ્યો તથા પ્રદેશોના સહઅસ્તિત્વને શું કહેવાય છે ?
 (A) અસમતોલ અર્થતંત્ર
 (B) પ્રાદેશિક પછાતપણું
 (C) પ્રાદેશિક અસમતોલતા
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
65. નીચેના પૈકી કોણે દ્વિતીય પંચવર્ષીય યોજના વિકસાવી હતી ?
 (A) એસ. ચક્રવર્તી
 (B) પી.સી. મહાલનોબીસ
 (C) વી.કે.આર.વી. રાવ
 (D) એ.કે. સેન
 (E) Not Attempted
66. નીચેના પૈકી કઈ યોજનામાં 'વૃદ્ધિ સાથે સામાજિક ન્યાય અને સમતુલા' ઉપર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો ?
 (A) સાતમી યોજના (B) આઠમી યોજના
 (C) નવમી યોજના (D) દસમી યોજના
 (E) Not Attempted
67. 1991માં નવા આર્થિક સુધારાઓ દાખલ કરાયા અને નિકાસમાં વૃદ્ધિ થઈ. કયા હેતુથી આયાતમાં પણ ઉદારીકરણ અપનાવાયુ હતું ?
 (A) ઓછા ખર્ચવાળા ઉત્પાદનો પૂરા પાડવા.
 (B) માંગમાં રહેલી અછત પૂર્ણ કરવા.
 (C) રેપોરેટ સુધારવા માટે
 (D) કાર્યક્ષમતા, ગુણવત્તા અને ટેકનોલોજી (પ્રૌદ્યોગિકી) સુધારણા માટે
 (E) Not Attempted
68. નીચેના પૈકી કયું કારણ આર્થિક સુધારાઓ દાખલ કરવા માટે ફરજિયાત નથી ?
 (A) ફુગાવો
 (B) વધતી રાજકોષીય ખાધ
 (C) વિદેશી મુદ્રા ભંડોળમાં થઈ રહેલો ઘટાડો
 (D) ખાનગી ક્ષેત્રની બિનસંતોષજનક કામગીરી
 (E) Not Attempted
69. JAM એટલે શું ?
 (A) જનતા - આરોગ્ય - માતા
 (B) જન ધન - આરોગ્ય - મોબાઈલ
 (C) જન ધન - આધાર - મોબાઈલ
 (D) જન ધન - આધાર - માતા
 (E) Not Attempted

70. ભારતનું અન્ન ઉત્પાદન 2015-16માં આશરે કેટલું હતું ?
 (A) 300 મીલીયન ટન
 (B) 250 મીલીયન ટન
 (C) 200 મીલીયન ટન
 (D) 150 મીલીયન ટન
 (E) Not Attempted
71. નીચેના પૈકી કયો કર સુધારો ભારતમાં સૌથી તાજેતરનો ગણાવી શકાય ?
 (A) વસ્તુ અને સેવા કર બિલ
 (B) સીધા કરવેરાના કાયદાનું બિલ
 (C) 2013નો કંપની કાયદો
 (D) આંતરરાષ્ટ્રીય વિત્તીય લેખન (Reporting) ધોરણો (IFRSs)
 (E) Not Attempted
72. 1991નાં ઉદારીકરણમાં નીચેના સુધારાઓનો સમાવેશ થાય છે સિવાય કે,
 (A) બાહ્ય ક્ષેત્ર (B) વિત્તીય ક્ષેત્ર
 (C) કૃષિ ક્ષેત્ર (D) ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર
 (E) Not Attempted
73. વૈશ્વિકરણને નીચેના પાસાં હોય છે :
 (A) વેપારી અવરોધોનો ઘટાડો.
 (B) રાષ્ટ્રો વચ્ચે મૂડીની મુક્ત અવર-જવર પૂરી પાડવી.
 (C) રાષ્ટ્રો વચ્ચે ટેકનોલોજીના મુક્ત પ્રવાહને સ્વીકૃતી આપવી.
 (D) ઉપરના બધા જ
 (E) Not Attempted
74. WTOનો કરાર ક્યારથી અમલમાં આવ્યો ?
 (A) જાન્યુઆરી 1, 1994
 (B) જાન્યુઆરી 1, 1995
 (C) જાન્યુઆરી 1, 1996
 (D) જાન્યુઆરી 1, 1998
 (E) Not Attempted
75. WTO હેઠળ કાપડ અને વસ્ત્ર ઉદ્યોગના વેપાર અંગેના કરારો કે જેમાં બિન-જકાત અવરોધો નાબૂદ થશે તેનો અમલ ક્યારથી કરવામાં આવ્યો ?
 (A) જાન્યુઆરી 1, 1996
 (B) જાન્યુઆરી 1, 1998
 (C) જાન્યુઆરી 1, 2005
 (D) જાન્યુઆરી 1, 2010
 (E) Not Attempted
76. બીજી પેઢીના સુધારાઓ શરૂ કરવા માટે નીચેનામાંથી કયુ કારણ વ્યાજબી નથી ?
 (A) કૌશલ્ય વિકાસ
 (B) પર્યાવરણ સુરક્ષા
 (C) સંમિલિત વૃદ્ધિ અને પોષણસમ વિકાસ
 (D) રાજકોષીય સુધારાઓ
 (E) Not Attempted

63. In which type of unemployment, the marginal productivity of labour is zero ?
 (A) Structural unemployment
 (B) Frictional unemployment
 (C) Cyclical unemployment
 (D) Disguised unemployment
 (E) Not Attempted
64. The co-existence of relatively developed and economically depressed states as well as regions within each state is known as
 (A) Unbalanced economy
 (B) Regional backwardness
 (C) Regional imbalance
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
65. Who among the following developed the Second Five Year Plan ?
 (A) S. Chakravarty
 (B) P.C. Mahalanobis
 (C) V.K.R.V. Rao
 (D) A.K. Sen
 (E) Not Attempted
66. Which of the following plans focused on "Growth with Social Justice and Equity" ?
 (A) Seventh Plan (B) Eighth Plan
 (C) Ninth Plan (D) Tenth Plan
 (E) Not Attempted
67. New economic reforms were introduced in 1991 and exports were stepped up. Imports were also liberalised with a view to
 (A) provide lower cost output
 (B) meet shortfall in demand
 (C) to improve Repo rate
 (D) to improve efficiency, quality and technology
 (E) Not Attempted
68. Which of the following is not the compelling reason for the introduction of economic reforms ?
 (A) Inflation
 (B) Rising fiscal deficit
 (C) Falling foreign exchange reserves
 (D) Unsatisfactory performance of the private sector
 (E) Not Attempted
69. What is JAM ?
 (A) Janta – Aarogya – Mother
 (B) Jan Dhan – Aarogya – Mobile
 (C) Jan Dhan – Aadhaar – Mobile
 (D) Jan Dhan – Aadhaar – Mother
 (E) Not Attempted
70. What was India's approximate foodgrains production in 2015-16 ?
 (A) 300 million tonnes
 (B) 250 million tonnes
 (C) 200 million tonnes
 (D) 150 million tonnes
 (E) Not Attempted
71. Which of the following can be regarded as the most recent tax reforms in India ?
 (A) Goods and Services Tax Bill
 (B) Direct Tax Code Bill
 (C) Companies Act, 2013
 (D) International Financial Reporting Standards (IFRSs)
 (E) Not Attempted
72. Liberalisation in 1991 involved the following reforms, except
 (A) External sector
 (B) Financial sector
 (C) Agricultural sector
 (D) Industrial sector
 (E) Not Attempted
73. Globalisation has the following aspects :
 (A) Reduction of trade barriers
 (B) Facilitate free flow of capital across nations
 (C) Permit free flow of technology across nations
 (D) All of the above
 (E) Not Attempted
74. WTO agreement came into force from
 (A) January 1, 1994
 (B) January 1, 1995
 (C) January 1, 1996
 (D) January 1, 1998
 (E) Not Attempted
75. Agreement on Trade of Textiles and Clothing under WTO envisaged that all non-tariff barriers in textiles and clothing industries would be done away with by
 (A) January 1, 1996
 (B) January 1, 1998
 (C) January 1, 2005
 (D) January 1, 2010
 (E) Not Attempted
76. Which one of the following is not the justification for the initiation of second generation reforms ?
 (A) Skill development
 (B) Environment protection
 (C) Inclusive growth and sustainable development
 (D) Fiscal reforms
 (E) Not Attempted

77. માર્ચ 2016ના અંતે ભારતની બાહ્ય ખાદ્ય જીડીપી (GDP) રેશિયો કેટલો હતો ?
 (A) 28.3% (B) 23.7%
 (C) 21.2% (D) 31.9%
 (E) Not Attempted
78. વર્ષ 2016-17ના પહેલા ત્રણ માસના અંતે ભારતનો GDP વિકાસ કેટલો હતો ?
 (A) 3.4% (B) 6.1%
 (C) 8.1% (D) 7.1%
 (E) Not Attempted
79. એપ્રિલથી જૂન 2016 દરમિયાન જી.ડી.પી. (GDP)ની ટકાવારી મુજબ ગ્રોસ ફિક્સ્ડ કેપીટલ ફોર્મેશન (વર્તમાન કિંમતો પર) શું હતો ?
 (A) 31.6% (B) 28.3%
 (C) 30.6% (D) 26.5%
 (E) Not Attempted
80. ભારતમાં 'આયાત અવેજીકરણ' માટે અનુકૂળ વાતાવરણ ક્યાર પછી શરૂ થયું ?
 (A) દ્વિતીય પંચવર્ષીય યોજના પછી
 (B) ત્રીજી પંચવર્ષીય યોજના પછી
 (C) ચોથી પંચવર્ષીય યોજના પછી
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
81. EPZ એટલે શું ?
 (A) એક્સપોર્ટ પ્રોડક્શન ઝોન
 (B) એક્સપોર્ટ પ્રોમોશન ઝોન
 (C) એક્સપોર્ટ પ્રોસેસિંગ ઝોન
 (D) એક્સપોર્ટ પેમેન્ટ ઝોન
 (E) Not Attempted
82. નીચેના પૈકી કયું નજીકના ભૂતકાળમાં, ભારત સૌથી વધુ નિકાસ કરતા આઠ ક્ષેત્રનો ભાગ નથી ?
 (A) કાચી ધાતુ અને ખનીજ તત્ત્વો
 (B) કૃષિ અને આનુષંગિક ઉત્પાદનો
 (C) રાસાયણિક અને આનુષંગિક ઉત્પાદનો
 (D) રત્નો અને આભૂષણો
 (E) Not Attempted
83. નીચેના પૈકી નજીકના ભૂતકાળમાં ભારતના આયાતમાં કયા ક્ષેત્રનો હિસ્સો સૌથી વધુ રહ્યો છે ?
 (A) મશીનરી
 (B) ઈલેક્ટ્રોનિક વસ્તુઓ
 (C) રત્નો અને આભૂષણો
 (D) પેટ્રોલિયમ ઉત્પાદનો અને કાચું તેલ
 (E) Not Attempted
84. નીચેના પૈકી જી.એસ.ટી. (GST) બિલને બહાલી આપનાર ભારતનું પ્રથમ રાજ્ય કયું છે ?
 (A) ગુજરાત (B) ઓરીસ્સા
 (C) અસમ (D) તેલંગાના
 (E) Not Attempted

85. "પોવર્ટી એન્ડ ધી અન-બ્રિટીશ રૂલ ઈન ઈન્ડિયા" પુસ્તકના લેખક કોણ છે ?
 (A) એમ.એલ. દાંતવાલા
 (B) દાદાભાઈ નવરોજી
 (C) પી.ડી. ઓઝા
 (D) બી.એસ. મીન્હાસ
 (E) Not Attempted
86. કયા અર્થશાસ્ત્રીએ ભારતના ગરીબીગ્રસ્ત લોકોના ઉત્થાન માટેની યોજનાઓ આપી હતી ?
 (A) જોન મીરાન્ડ કેઈન્સ (B) એ.સી. પીગુ
 (C) જગદીશ ભગવતી (D) અમર્ત્ય સેન
 (E) Not Attempted
87. "એવો સમાજ કે જેમાં મોટાભાગના લોકો ગરીબ અને દયનીય સ્થિતિમાં રહેતા હોય તે સમાજ ચોક્કસપણે સમૃદ્ધ કે સુખી હોઈ શકે નહીં" આ કથન કોનું છે ?
 (A) એડમ સ્મિથ (B) એલફ્રેડ માર્શલ
 (C) સુરેશ ડી. ટેન્ડુલકર (D) અમર્ત્ય સેન
 (E) Not Attempted
88. MGNREGA યોજના હેઠળ એવા લોકો જે સક્ષમ છે અને જેને કામની જરૂર છે તેમને વર્ષમાં કેટલા દિવસો માટે રોજગારી પૂરી પાડવામાં આવે છે ?
 (A) 365 દિવસ (B) 300 દિવસ
 (C) 100 દિવસ (D) 200 દિવસ
 (E) Not Attempted
89. 2011ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ઉત્તરતા ક્રમમાં, ભારતમાં સૌથી વધુ વસ્તી ધરાવતા ત્રણ રાજ્યો કયા છે ?
 (A) ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર, પશ્ચિમ બંગાળ
 (B) ઉત્તરપ્રદેશ, મહારાષ્ટ્ર, બિહાર
 (C) ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર, આંધ્રપ્રદેશ
 (D) ઉત્તરપ્રદેશ, બિહાર, મધ્યપ્રદેશ
 (E) Not Attempted
90. નીચેના પૈકી કયું ભારતમાં આવકની અસમાનતાનું કારણ નથી ?
 (A) પ્રગતિશીલ કરવેરા
 (B) સંપત્તિનું કેન્દ્રીકરણ
 (C) કુળાવો
 (D) જમીનની માલિકીમાં અસમાનતા
 (E) Not Attempted
91. UNDPના 2015ના માનવ વિકાસ અહેવાલ મુજબ, ભારતમાં કેટલા ટકા લોકો બહુપરિમાણીય (multi-dimensional) ગરીબીથી પીડાય છે ?
 (A) 22% (B) 37%
 (C) 54% (D) 75%
 (E) Not Attempted

77. What is India's external debt GDP ratio at the end of March 2016 ?
 (A) 28.3% (B) 23.7%
 (C) 21.2% (D) 31.9%
 (E) Not Attempted
78. What is India's GDP growth in First Quarter of 2016-17 ?
 (A) 3.4% (B) 6.1%
 (C) 8.1% (D) 7.1%
 (E) Not Attempted
79. Gross fixed capital formation as percentage of GDP in April-June 2016 (at current prices) was :
 (A) 31.6% (B) 28.3%
 (C) 30.6% (D) 26.5%
 (E) Not Attempted
80. A favourable climate for "import substitution" in India started after
 (A) Second Five Year Plan
 (B) Third Five Year Plan
 (C) Fourth Five Year Plan
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
81. What does EPZ stands for ?
 (A) Export Production Zone
 (B) Export Promotion Zone
 (C) Export Processing Zone
 (D) Export Payment Zone
 (E) Not Attempted
82. Which of the following is not one of the top eight export sectors of India, in recent past ?
 (A) Ores and minerals
 (B) Agriculture and allied products
 (C) Chemical and related products
 (D) Gems and jewellery
 (E) Not Attempted
83. Which of the following sectors has been having the largest share in India's imports during the recent past ?
 (A) Machinery
 (B) Electronic goods
 (C) Gems and jewellery
 (D) Petroleum products and crude oil
 (E) Not Attempted
84. Which one of the following is the first state of India to ratify GST bill ?
 (A) Gujarat (B) Orissa
 (C) Assam (D) Telangana
 (E) Not Attempted
85. Who is the author of the book "Poverty and the un-British rule in India" ?
 (A) M.L. Dantwala
 (B) Dadabhai Naoroji
 (C) P.D. Ojha
 (D) B.S. Minhas
 (E) Not Attempted
86. Which economist gave plans for the upliftment of the Indian poverty stricken people ?
 (A) John Maynard Keynes
 (B) A.C. Pigou
 (C) Jagdish Bhagwati
 (D) Amartya Sen
 (E) Not Attempted
87. "No society can surely be flourishing and happy, of which by far the greater part of numbers are poor and miserable." This statement was made by
 (A) Adam Smith
 (B) Alfred Marshall
 (C) Suresh D. Tendulkar
 (D) Amartya Sen
 (E) Not Attempted
88. Under MGNREGA, all those who are able to and are in need of work have been granted employment for how many days in a year ?
 (A) 365 days (B) 300 days
 (C) 100 days (D) 200 days
 (E) Not Attempted
89. According to Census 2011, which are the three most populated States of India, in the descending order ?
 (A) Uttar Pradesh, Bihar, W. Bengal
 (B) Uttar Pradesh, Maharashtra, Bihar
 (C) Uttar Pradesh, Bihar, Andhra Pradesh
 (D) Uttar Pradesh, Bihar, Madhya Pradesh
 (E) Not Attempted
90. Which of the following is not a reason of income inequalities in India ?
 (A) Progressive taxation
 (B) Concentration of wealth
 (C) Inflation
 (D) Skewed land ownership
 (E) Not Attempted
91. According to UNDP Report 2015 on human development, what percentage of Indians are estimated to suffer from multidimensional poverty ?
 (A) 22% (B) 37%
 (C) 54% (D) 75%
 (E) Not Attempted

92. 2001-2011 વચ્ચે ભારતની વસ્તીવધારાનો વાર્ષિક વૃદ્ધિ દર કેટલો રહ્યો છે ?
 (A) 1.40% (B) 1.76%
 (C) 1.90% (D) 2.10%
 (E) Not Attempted
93. સ્વચ્છ ભારત અભિયાન અંતર્ગત તમામ ગ્રામીણ કુટુંબોને ટોયલેટ પૂરા પાડી સમગ્ર દેશને ક્યાં સુધીમાં ખુલ્લામાં મળોત્સર્ગથી મુક્ત કરાવવાનો હેતુ છે ?
 (A) 2017 (B) 2019
 (C) 2022 (D) 2024
 (E) Not Attempted
94. પૂર્ણ કરાયેલી કુલ 11 પંચવર્ષીય યોજનાઓ પૈકી કઈ યોજનાએ મહત્તમ વૃદ્ધિદર હાંસલ કર્યો છે ?
 (A) આઠમી યોજના (1992-97)
 (B) નવમી યોજના (1997-2002)
 (C) દસમી યોજના (2002-07)
 (D) અગિયારમી યોજના (2007-12)
 (E) Not Attempted
95. ભારતમાં ગરીબીના ગુણોત્તરનું આગણન કઈ આંકડાકીય માહિતીના આધારે થયેલ છે ?
 (A) ઉપભોગ ખર્ચ (B) આવક
 (C) સંપત્તિ (D) બેરોજગારી
 (E) Not Attempted
96. સરકારી વित्तને શું કહેવાય છે ?
 (A) રાષ્ટ્રીય વित्त
 (B) જાહેર વित्त
 (C) ખાનગી વित्त
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
97. કરવેરાના સિદ્ધાંત / સિદ્ધાંતો _____ છે.
 (A) સમાનતાનો સિદ્ધાંત
 (B) ચોક્કસતાનો સિદ્ધાંત
 (C) ખાનગીપણાનો સિદ્ધાંત
 (D) ઉપરના (A) અને (B) બંને
 (E) Not Attempted
98. નીચેના પૈકી કયો કર વેરો ભરવાની ક્ષમતાનું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ છે ?
 (A) સીગરેટ્સ ઉપરની આબકારી જકાત
 (B) વ્યક્તિગત આવક વેરો
 (C) સપ્રમાણ વેચાણ વેરો
 (D) હાઈવે ટોલ-ટેક્સ
 (E) Not Attempted
99. સરકારની વેરા અને ખર્ચની નીતિને શું કહેવાય છે ?
 (A) રાજકોષીય નીતિ (B) નાણાકીય નીતિ
 (C) વાણિજ્યિક નીતિ (D) વित्त નીતિ
 (E) Not Attempted

100. અંદાજપત્રીય અભિગમ કે જેમાં નિર્વિષ્ટ સાધનોનો ઉપયોગ સેવાઓના ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલ હોય તેને શું કહેવાય છે ?
 (A) શૂન્ય આધારિત અંદાજકામ (Zero Based Budgeting)
 (B) આયોજન કાર્યક્રમ અંદાજકામ (Planning Programme Budgeting)
 (C) વર્ધિક અંદાજકામ (Incremental Budgeting)
 (D) કામગીરી આધારિત અંદાજકામ (Performance Based Budgeting)
 (E) Not Attempted
101. શૂન્ય-આધારિત અંદાજકામ સંચાલનકર્તાને ફરજ પાડે છે
 (A) એવું અંદાજપત્ર બનાવવાનું કે જે ઐતિહાસિક કિંમતો આધારિત હોય
 (B) કામગીરીને બદલે હેતુ આધારિત અંદાજપત્ર બનાવવું.
 (C) દરેક અંદાજપત્રીય વર્ષની શરૂઆતમાં જ તમામ ખર્ચ વ્યાજબી ઠેરવવા.
 (D) ઉત્પાદિત વસ્તુના અપેક્ષિત જીવનચક્ર દરમિયાન પ્રાપ્ત આવક અને ખર્ચનું આગણન કરવું.
 (E) Not Attempted
102. કયા કિસ્સામાં વેરાનો બોજો ખસેડી શકાય ?
 (A) આડકતરા વેરા (B) સીધા વેરા
 (C) એસ્ટેટ ડ્યૂટી (કર) (D) સંપત્તિ વેરા
 (E) Not Attempted
103. નીચેના પૈકી આંતરિક ઋણનો કયો સ્ત્રોત જાહેર બચતોનો હિસ્સો નથી ?
 (A) ચાલુ મહેસૂલની શેષ
 (B) જાહેર સાહસોનું અધિશેષ
 (C) વધારાના સાધનો એકઠા કરવા
 (D) જાહેર જનતા તરફથી ઋણ
 (E) Not Attempted
104. અંદાજપત્રીય કરમુક્ત આવક ઉપર અંદાજપત્રીય ખર્ચના અતિરેકને કહેવાય છે
 (A) વિત્તીય ખાધ
 (B) રાજકોષીય ખાધ
 (C) પ્રાથમિક ખાધ
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
105. ભારતમાં અત્યારે રેપો રેટ અને રિવર્સ રેપો રેટના દર અનુક્રમે છે :
 (A) 6% અને 6.5% (B) 6.5% અને 6%
 (C) 6.5% અને 6.25% (D) 7% અને 6%
 (E) Not Attempted
106. નીચેના પૈકી કઈ બેંક જાહેરક્ષેત્રની બેંક નથી ?
 (A) ભારતીય સ્ટેટ બેંક
 (B) બેંક ઓફ બરોડા
 (C) એક્સીસ બેંક
 (D) ઈન્ડિયન ઓવરસીઝ બેંક
 (E) Not Attempted

92. What has been the rate of growth (annual) of India's population during 2001 and 2011 ?
 (A) 1.40% (B) 1.76%
 (C) 1.90% (D) 2.10%
 (E) Not Attempted
93. By which year does the Swachchh Bharat Abhiyan aims at Open Defecation Free India by providing access to toilet facilities to all rural households ?
 (A) 2017 (B) 2019
 (C) 2022 (D) 2024
 (E) Not Attempted
94. Of the concluded Eleven Five Year Plans, which plan has achieved the maximum growth rate ?
 (A) Eighth Plan (1992-97)
 (B) Ninth Plan (1997-2002)
 (C) Tenth Plan (2002-07)
 (D) Eleventh Plan (2007-12)
 (E) Not Attempted
95. On which data the estimation of poverty ratio in India is based ?
 (A) Consumption expenditure
 (B) Income
 (C) Wealth
 (D) Unemployment
 (E) Not Attempted
96. Government Finance is known as
 (A) National Finance
 (B) Public Finance
 (C) Private Finance
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
97. The principle(s) of taxation is/are
 (A) Principle of equality
 (B) Principle of certainty
 (C) Principle of secrecy
 (D) Both (A) and (B) above
 (E) Not Attempted
98. Which of the following tax is the best example of the ability to pay principle of taxes ?
 (A) Excise duty on cigarettes
 (B) Personal income tax
 (C) Proportional sales tax
 (D) Highway toll tax
 (E) Not Attempted
99. Government taxing and spending policy is called as
 (A) Fiscal policy
 (B) Monetary policy
 (C) Commercial policy
 (D) Finance policy
 (E) Not Attempted

100. A budgetary approach in which input of resources is related to output of services is called as
 (A) Zero base budgeting
 (B) Planning programme budgeting
 (C) Incremental budgeting
 (D) Performance based budgeting
 (E) Not Attempted
101. Zero based budgeting forces managers to
 (A) Prepare a budget based on historical costs.
 (B) Formulate a budget by objective rather than function.
 (C) Justify all expenditures at the beginning of each budgetary year.
 (D) Estimate a product's revenues and expenses over its expected life cycle.
 (E) Not Attempted
102. In which case can the tax burden be shifted ?
 (A) Indirect taxes
 (B) Direct taxes
 (C) Estate duty (tax)
 (D) Wealth tax
 (E) Not Attempted
103. Which of the following sources of internal borrowings is not a part of public savings ?
 (A) Balances from current revenue
 (B) Surpluses of public enterprises
 (C) Additional resource mobilisation
 (D) Loans from public
 (E) Not Attempted
104. Excess of budgetary expenditure over budgetary non-debt receipts is called
 (A) Revenue deficit
 (B) Fiscal deficit
 (C) Primary deficit
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
105. The current values of the Repo rate and Reverse Repo rate in our country, respectively, are
 (A) 6% and 6.5% (B) 6.5% and 6%
 (C) 6.5% and 6.25% (D) 7% and 6%
 (E) Not Attempted
106. Which of the following banks is not a public sector bank ?
 (A) State Bank of India
 (B) Bank of Baroda
 (C) Axis Bank
 (D) Indian Overseas Bank
 (E) Not Attempted

107. રઘુરામ રાજન મુજબ ભારતીય રિઝર્વ બેંકના લક્ષ્યાંક અને સાધન ચલરાશિઓ અનુક્રમે છે :
 (A) ફુગાવો, વ્યાજદર
 (B) વૃદ્ધિ, નાણાં પુરવઠો
 (C) બંરોજગારી, બેંક કેડિટ
 (D) તરલતા, ઉચ્ચ-શક્તિ નાણું
 (E) Not Attempted
108. ભારતમાં સૌથી મોટી 14 બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કયા વર્ષમાં થયું ?
 (A) 1951 (B) 1969
 (C) 1991 (D) 2009
 (E) Not Attempted
109. 14મા નાણાપંચે વનાચ્છાદન (forest cover)માં વૃદ્ધિ હેતુ તેના રાજકોષીય હસ્તાંતરણ સૂત્ર (fiscal transfer formula)ને નવુ સ્વરૂપ આપ્યું છે. તેણે વનાચ્છાદન માટે કેટલા ટકા મહત્વ આપ્યું છે ?
 (A) 5.5% (B) 6.5%
 (C) 7.5% (D) 8.5%
 (E) Not Attempted
110. માનવ વિકાસ આંકમાં (HDI)માં નીચેના પૈકી શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
 (A) વૈશ્વિકરણ (B) અપેક્ષિત આયુષ્ય
 (C) સાક્ષરતા (D) માથાદીઠ આવક
 (E) Not Attempted
111. આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારમાં અગ્રગામી કામ માટે કોને અર્થશાસ્ત્રનું નોબેલ પારિતોષિક પ્રાપ્ત થયું છે ?
 (A) પોલ એન્થોની સેમ્યુલસન
 (B) પોલ કુગમેન
 (C) અમર્ત્ય સેન
 (D) જગદીશ ભગવતી
 (E) Not Attempted
112. ઓક્ટોબર 1, 2016ની અસરથી SDR બાસ્કેટમાં નીચેના પૈકી કયા ચલણનો પાંચમાં ચલણ તરીકે સમાવેશ કરવામાં આવશે ?
 (A) યુ.એસ. ડોલર
 (B) યાઈનીઝ રેનમીનબી
 (C) જાપાનીઝ યેન
 (D) ભારતીય રૂપિયો
 (E) Not Attempted
113. વિકાસ કે જે, ભાવિ પેઢીઓની જરૂરીયાતો સંતોષવા માટેની ક્ષમતાનું સમાધાન કર્યા વગર વર્તમાનની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળે છે, તેવા વિકાસને કહેવાય છે
 (A) આર્થિક વિકાસ (B) માનવ વિકાસ
 (C) પોષણક્ષમ વિકાસ (D) ટકાઉ વિકાસ
 (E) Not Attempted

114. 1991માં આઈએમએફ દ્વારા સહાયનાં અનુદાન અંતર્ગત લાદવામાં આવેલ આર્થિક સુધારણા માટેની સૌથી અગત્યની શરતોમાંની એક નીચે મુજબ હતી :
 (A) રેપો રેટમાં ઘટાડો
 (B) વ્યાજદરમાં વધારો
 (C) ગરીબીમાં ઘટાડો
 (D) ભારતીય રૂપિયાનું અવમૂલ્યન
 (E) Not Attempted
115. નીચેના પૈકી કઈ સંસ્થા માનવ વિકાસ અહેવાલ તૈયાર કરે છે ?
 (A) વિશ્વ બેંક (World Bank)
 (B) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાં ભંડોળ (IMF)
 (C) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘ (UNO)
 (D) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર વિકાસ પ્રોગ્રામ (UNDP)
 (E) Not Attempted
116. SAARCનો મુખ્ય હેતુ શું છે ?
 (A) બિન-સમરેખી (Non-alignment)
 (B) પ્રાદેશિક સહકાર
 (C) બીજાની આંતરિક બાબતોમાં દખલગીરી ન કરવી
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
117. ASEANનું સચિવાલય ક્યાં આવેલું છે ?
 (A) સિંગાપુર (B) મલેશિયા
 (C) ઈન્ડોનેશિયા (D) થાઈલેન્ડ
 (E) Not Attempted
118. ભારતમાં હાલમાં CRR અને SLRના દર શું છે ?
 (A) 4% અને 21% અનુક્રમે
 (B) 2.5% અને 23% અનુક્રમે
 (C) 4% અને 25% અનુક્રમે
 (D) ઉપરના પૈકી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted
119. નીચેના પૈકી કઈ કેડિટ રેટિંગ એજન્સી નથી ?
 (A) ICRA
 (B) SEBI
 (C) CRISIL
 (D) ફીચ રેટિંગ્સ (Fitch Ratings)
 (E) Not Attempted
120. નવા ઉદ્યોગોને રક્ષણ આપવા સાડું જકાત લાદવાનો ધ્યેય શું છે ?
 (A) વિદેશના ઉદ્યોગોને સ્થાનિક બજારમાં સ્થાપવામાં મદદરૂપ થવું.
 (B) ગ્રાહકને સ્થાનિક બજારમાં વિવિધ વસ્તુઓના ઉપભોગ માટે મદદ કરવી.
 (C) સ્થાનિક સ્થાપિત નિર્માણ-વસ્તુ (manufacturing) પેઢીઓને વિદેશી બજારોમાં પહેલ કરવા માટે પ્રોત્સાહન પૂરું પાડવું.
 (D) નવા નિર્માણ-વસ્તુ (manufacturing) ઉદ્યોગોને વિદેશી હરિફાઈ સામે રક્ષણ આપવું.
 (E) Not Attempted

- 107.** According to Raghuram Rajan, the target and instrument variable of the Reserve Bank of India, respectively, are
 (A) Inflation, Interest rate
 (B) Growth, money supply
 (C) Unemployment, bank credit
 (D) Liquidity, high-power money
 (E) Not Attempted
- 108.** The largest 14 banks were nationalised in India, in which year ?
 (A) 1951 (B) 1969
 (C) 1991 (D) 2009
 (E) Not Attempted
- 109.** 14th Finance Commission has recast its fiscal transfer formula with a view to increase forest cover. What weight is allotted by it for the presence of forest cover ?
 (A) 5.5% (B) 6.5%
 (C) 7.5% (D) 8.5%
 (E) Not Attempted
- 110.** Which of the following is not included in the HDI (Human Development Index) ?
 (A) Globalisation
 (B) Life expectancy
 (C) Literacy
 (D) Per Capita Income
 (E) Not Attempted
- 111.** Who received the Nobel Prize for Economics for the pioneer work in International Trade ?
 (A) Paul Anthony Samuelson
 (B) Paul Krugman
 (C) Amartya Sen
 (D) Jagdish Bhagwati
 (E) Not Attempted
- 112.** Which of the following currencies will be included as the fifth currency in the SDR basket with effect of October 1, 2016 ?
 (A) U.S. Dollar
 (B) Chinese Renminbi
 (C) Japanese Yen
 (D) Indian Rupee
 (E) Not Attempted
- 113.** Development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their needs is called as
 (A) Economic development
 (B) Human development
 (C) Sustainable development
 (D) Balanced development
 (E) Not Attempted
- 114.** One of the most important conditions laid down by IMF for grant of assistance during 1991 economic reforms was
 (A) Reduced Repo Rate
 (B) Increased interest rate
 (C) Reduced poverty
 (D) Devaluation of Indian rupee
 (E) Not Attempted.
- 115.** Which of the following organisations prepare Human Development Report ?
 (A) World Bank
 (B) International Monetary Fund (IMF)
 (C) United Nations Organisation (UNO)
 (D) United Nations Development Programme (UNDP)
 (E) Not Attempted
- 116.** What is the main aim of SAARC ?
 (A) Non-alignment
 (B) Regional Co-operation
 (C) Non-interference in other's internal affairs
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
- 117.** Where is the ASEAN Secretariat located ?
 (A) Singapore (B) Malaysia
 (C) Indonesia (D) Thailand
 (E) Not Attempted
- 118.** What are the current CRR and SLR rates in India ?
 (A) 4% and 21%, respectively
 (B) 2.5% and 23%, respectively
 (C) 4% and 25%, respectively
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted
- 119.** Which of the following is not a credit rating agency ?
 (A) ICRA (B) SEBI
 (C) CRISIL (D) Fitch Ratings
 (E) Not Attempted
- 120.** What is the aim of imposing excise to protect the new industries ?
 (A) Help foreign industries establish themselves in the local market
 (B) Help consumers enjoy a variety of products in the local market
 (C) Provide incentives for established local manufacturing firms to venture in foreign markets
 (D) Protect young manufacturing products from foreign competition
 (E) Not Attempted

121. “પ્રશાસન એ એક એવું વિશાળ ક્ષેત્ર છે કે પ્રશાસનની ફિલસૂફી એ લગભગ જીવનની ફિલસૂફી બની જાય છે.” – આવું કોણે કહ્યું છે ?
 (A) વુડ્રો વિલ્સન (B) ડ્વાઈટ વાલ્ડો
 (C) માર્શલ ઈ. ડીમોક (D) એફ.એમ. માર્ક્સ
 (E) Not Attempted
122. ગ્રામ સ્વરાજનો ખ્યાલ કોણે બાંધ્યો ?
 (A) જયપ્રકાશ નારાયણ
 (B) વિનોબા ભાવે
 (C) મહાત્મા ગાંધી
 (D) દયાનંદ સરસ્વતી
 (E) Not Attempted
123. લોકસભામાં ખાત્રી-સમિતિ કોને જવાબદાર છે ?
 (A) રાષ્ટ્રપ્રમુખ (B) વડાપ્રધાન
 (C) અધ્યક્ષ (D) વિરોધપક્ષના નેતા
 (E) Not Attempted
124. ભારતીય મહિલા બેંકનું કઈ રાષ્ટ્રીયકૃત બેંકમાં વિલીનીકરણની પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે ?
 (A) ભારતીય સ્ટેટ બેંક
 (B) બેંક ઓફ બરોડા
 (C) સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
 (D) પંજાબ નેશનલ બેંક
 (E) Not Attempted
125. રાજ્યોના હિસાબોનું અન્વેષણ (audit of accounts) કયા વિષયની યાદીમાં આવે છે ?
 (A) સંઘ યાદી (B) રાજ્ય યાદી
 (C) સમવર્તી યાદી (D) અન્ય યાદી
 (E) Not Attempted
126. નીચેનામાંથી ભારતના બંધારણનો કયો અનુચ્છેદ એવી જોગવાઈ કરે છે કે નાણાં વિધેયક રાજ્યસભામાં રજૂ ન થઈ શકે ?
 (A) 109(1) (B) 109(2)
 (C) 109(3) (D) 107(1)
 (E) Not Attempted

127. અંદાજકામની એક રીત “કે જે પ્રવર્તમાન આયોજન, અંદાજકામ અને પુનઃનિરીક્ષણ પ્રક્રિયાને અભિવાદિત કરે છે અને જોડે છે.” ને કહેવાય છે
 (A) પરંપરાગત અંદાજકામ
 (B) કામગીરી અંદાજકામ
 (C) કાર્યક્રમ, આયોજન અને અંદાજકામ વ્યવસ્થા
 (D) શૂન્ય આધારિત અંદાજકામ (zero based budgeting)
 (E) Not Attempted
128. ભારતમાં નીચેનામાંથી કયો ખર્ચ બિનમતપાત્ર ખર્ચ નથી ?
 (A) રાષ્ટ્રપ્રમુખના મળતર (Emoluments)
 (B) વડાપ્રધાનનો પગાર અને ભથ્થાં
 (C) લોકસભાના અધ્યક્ષનો પગાર
 (D) સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ન્યાયાધીશોનો પગાર
 (E) Not Attempted
129. નીચેના પૈકી કયા વર્ષમાં ભારત સરકાર દ્વારા ભેટ-વેરો નાખવામાં આવ્યો ?
 (A) 1953 (B) 1957
 (C) 1958 (D) 1962
 (E) Not Attempted
130. રાષ્ટ્રીય વિકાસ પરિષદની સ્થાપના કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી ?
 (A) 1947 (B) 1950
 (C) 1951 (D) 1952
 (E) Not Attempted
131. નીચેનામાંથી કઈ કાનૂની અથવા સંવેધાનિક સંસ્થા નથી ?
 (A) સંઘ લોક સેવા આયોગ
 (B) રીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
 (C) રાષ્ટ્રીય વિકાસ પરિષદ
 (D) કેન્દ્રીય તકેદારી આયોગ
 (E) Not Attempted
132. સનદી સેવાઓને “એક કાયમી, વૈજ્ઞાનિક અને કૌશલ્યસભર અધિકારીઓની વ્યાવસાયિક સંસ્થા” તરીકે કોણે વ્યાખ્યાયિત કરી ?
 (A) હરમન ફીનર (B) ઈ.એન. ગ્લેડન
 (C) ઓ.જી. સ્ટાહેલ (D) બી. ફિલપ્પો
 (E) Not Attempted
133. ભારતના બંધારણના નીચેના પૈકી કયા અનુચ્છેદથી રાજ્યમાં મંત્રીઓની સંખ્યા ઉપર નિયંત્રણ મૂકવામાં આવ્યું છે ?
 (A) અનુચ્છેદ 163 (1 અ)
 (B) અનુચ્છેદ 164 (1 અ)
 (C) અનુચ્છેદ 165 (1 અ)
 (D) અનુચ્છેદ 166 (1 અ)
 (E) Not Attempted
134. નીચેનામાંથી કયા રાજ્યમાં એક સમયે મંત્રીમંડળમાં 93 મંત્રીઓ હતા ?
 (A) બિહાર (B) મહારાષ્ટ્ર
 (C) ઉત્તરપ્રદેશ (D) પશ્ચિમ બંગાળ
 (E) Not Attempted

121. Who said "Administration is now so vast area that a philosophy of administration comes close to being a philosophy of life" ?
 (A) Woodrow Wilson
 (B) Dwight Waldo
 (C) Marshall E. Dimock
 (D) F.M. Marx
 (E) Not Attempted
122. Who conceived the idea of 'Gram Swaraj' ?
 (A) Jayprakash Narayan
 (B) Vinoba Bhave
 (C) Mahatma Gandhi
 (D) Dayanand Saraswati
 (E) Not Attempted
123. The Committee on Assurances in the Indian House of People (Lok Sabha) is accountable to
 (A) President
 (B) Prime Minister
 (C) Speaker
 (D) Leader of Opposition
 (E) Not Attempted
124. The process of Bharatiya Mahila Bank's merger with which Nationalized Bank is going on ?
 (A) State Bank of India
 (B) Bank of Baroda
 (C) Central Bank of India
 (D) Punjab National Bank
 (E) Not Attempted
125. The subject of Audit of accounts of the states is in the
 (A) Union list
 (B) State list
 (C) Concurrent list
 (D) Residuary matters
 (E) Not Attempted
126. Which one of the following articles in Indian Constitution provides that a money bill shall not be introduced in the Council of States ?
 (A) 109(1) (B) 109(2)
 (C) 109(3) (D) 107(1)
 (E) Not Attempted
127. A budgeting technique, "which compliments and links to the existing planning, budgeting and reviews process" is known as
 (A) Traditional Budgeting
 (B) Performance Budgeting
 (C) Programme, Planning and Budgeting System
 (D) Zero Based Budgeting
 (E) Not Attempted
128. Which one of the following is not a 'charged' expenditure in India ?
 (A) President's emoluments
 (B) Salary and allowances of Prime Minister
 (C) Salary of Lok Sabha Speaker
 (D) Salary of the judges of Supreme Court
 (E) Not Attempted
129. Which one of the following years witnessed the introduction of Gift Tax by the Government of India ?
 (A) 1953 (B) 1957
 (C) 1958 (D) 1962
 (E) Not Attempted
130. National Development Council was set up in the year
 (A) 1947 (B) 1950
 (C) 1951 (D) 1952
 (E) Not Attempted
131. Which one of the following is not statutory or constitutional body ?
 (A) Union Public Service Commission
 (B) Reserve Bank of India
 (C) National Development Council
 (D) Central Vigilance Commission
 (E) Not Attempted
132. Who defined civil services as "a professional body of permanent, paid and skilled officials" ?
 (A) Herman Finer (B) E.N. Gladden
 (C) O.G. Stahel (D) B. Flippo
 (E) Not Attempted
133. Which one of the following articles of the Indian Constitution restricts the number of Ministers in a State ?
 (A) Article 163 (1 A)
 (B) Article 164 (1 A)
 (C) Article 165 (1 A)
 (D) Article 166 (1 A)
 (E) Not Attempted
134. Which one of the following States had 93 ministers in its Council of Ministers at one point of time ?
 (A) Bihar (B) Maharashtra
 (C) Uttar Pradesh (D) West Bengal
 (E) Not Attempted

135. 1793ના કોર્નવોલીસ કોડ દ્વારા નીચેનામાંથી કયા કાર્યો કલેક્ટર કચેરીમાંથી લઈ લેવામાં આવ્યાં ?
 (A) વેરો ઉઘરાવવો
 (B) કાયદા અને વ્યવસ્થાની જાળવણી
 (C) જેલનું સંચાલન
 (D) ન્યાયિક કાર્યો
 (E) Not Attempted
136. “બે એકમો (રાજ્ય અને જિલ્લા) વચ્ચે પ્રશાસનના મધ્યવર્તી સ્તરની કોઈ જરૂર નથી” એવી ભલામણ નીચેના પૈકી કોણે કરી હતી ?
 (A) પ્રથમ વહીવટી સુધારણા પંચ
 (B) સરકારીયા પંચ
 (C) બીજું વહીવટી સુધારણા પંચ
 (D) પૂંછી પંચ
 (E) Not Attempted
137. વ્યવસ્થાતંત્ર અને પદ્ધતિ (ઓ & એમ) વિભાગ કેબિનેટ સચિવાલયમાં કયા વર્ષમાં ઊભો કરવામાં આવ્યો ?
 (A) 1952 (B) 1954
 (C) 1956 (D) 1960
 (E) Not Attempted
138. જિલ્લા સ્તરે જિલ્લા કલેક્ટરની સમગ્ર દેખરેખ હેઠળ ખાસ તકેદારી સેલ ઊભું કરવાની ભલામણ કોણે કરી ?
 (A) વહીવટમાં ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ માટેની સ્થાયી સમિતિ
 (B) સંથાનમ સમિતિ
 (C) બંધારણીય સમીક્ષા પંચ
 (D) બીજું વહીવટી સુધારણા પંચ
 (E) Not Attempted
139. જિલ્લા કક્ષાએ “જિલ્લા પરિષદ” ઊભું કરવા બાબતે બીજા વહીવટી સુધારણા પંચની ભલામણને લગતું નીચેનામાંથી કયું સાચું નથી ?
 (A) જિલ્લા પરિષદમાં શહેરી અને ગ્રામીણ વિસ્તારો બંનેમાંથી પ્રતિનિધિત્વ હોવું જોઈએ.
 (B) જિલ્લા પરિષદને જિલ્લા સરકાર તરીકે ગણવાની છે.
 (C) જિલ્લા કલેક્ટરે જિલ્લા પરિષદના મુખ્ય કારોબારી અધિકારી તરીકે કાર્ય કરવાનું રહેશે.
 (D) જિલ્લા કલેક્ટરને જિલ્લા પરિષદને જવાબદાર બનાવી શકાય નહીં.
 (E) Not Attempted

140. ભારતમાં બંધારણને અપનાવતી વખતે નીચેના પૈકી કયો પ્રાન્ત/પ્રદેશ ભાગ-સી માં હતો ?
 (A) આસામ (B) હૈદરાબાદ
 (C) સૌરાષ્ટ્ર (D) કચ્છ
 (E) Not Attempted
141. કેટલીક નિશ્ચિત જવાબદારીઓ લગતી કલેક્ટરની ભૂમિકા એક રાજ્ય કરતા બીજા રાજ્યમાં બદલાતી હોય છે. નીચેના પૈકીની કઈ એક ભૂમિકા અલગ-અલગ રાજ્યોમાં એકસરખી છે તે પસંદ કરો.
 (A) અન્ન અને નાગરિક પુરવઠો
 (B) આર્થિક વિકાસ
 (C) માનવ સંસાધન
 (D) સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થા
 (E) Not Attempted
142. સંઘ લોક સેવા આયોગ (UPSC)ની મુલકીસેવાની પરીક્ષાઓમાં સુધારણા અંગે વર્ષ 2015માં રચાયેલ તજજ્ઞ સમિતિના અધ્યક્ષ કોણ છે ?
 (A) વેણુગોપાલ રાવ
 (B) વિરપ્પા મોઈલી
 (C) અશોક કુમાર
 (D) બી.એસ. બાસવાન
 (E) Not Attempted
143. “નવું લોકપ્રશાસન” શબ્દ કોણે પ્રયોજ્યો ?
 (A) ક્રિસ્ટોફર પોલીટ (B) એન્ડ્રુ મેસી
 (C) ક્રિસ્ટોફર લૂડ (D) ડેવીડ ઓસબોર્ન
 (E) Not Attempted
144. નવા લોકપ્રશાસને ભાર મૂક્યો
 (i) બદલાવ અને પ્રતિક્રિયા
 (ii) ગ્રાહક ઉન્મુખતા
 (iii) માળખાગત બદલાવો
 (iv) બહુ-શાખાકીય અભિગમ
 ઉપરમાંથી કયા સાચા છે ?
 (A) (i) અને (ii) સાચા છે.
 (B) (i) અને (iii) સાચા છે.
 (C) (i), (ii) અને (iii) સાચા છે.
 (D) (i), (ii), (iii) અને (iv) સાચા છે.
 (E) Not Attempted
145. 14માં નાણાં પંચના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
 (A) ડૉ. વાય.વી. રેડ્ડી
 (B) ડૉ. એમ. ગોવિંદરાવ
 (C) સુશ્રી સુખ્માનાથ
 (D) શ્રી અજય નારાયણ ઝા
 (E) Not Attempted

135. Which one of the following functions was divested by Cornwallis Code of 1793 from the office of the collector ?
 (A) Collection of Taxes
 (B) Maintenance of law and order
 (C) Management of jails
 (D) Judicial functions
 (E) Not Attempted
136. Which one of the following has recommended that “there is no need to have an intermediate level of administration between the two units (i.e. state and district) of government” ?
 (A) First Administrative Reforms Commission
 (B) Sarkaria Commission
 (C) Second Administrative Reforms Commission
 (D) Punchhi Commission
 (E) Not Attempted
137. Organization and Methods (O & M) Division was set up in the Cabinet Secretariat during the year-
 (A) 1952 (B) 1954
 (C) 1956 (D) 1960
 (E) Not Attempted
138. Who recommended setting up ‘an Exclusive Vigilance Cell at district level under overall supervision of the District Collector’ ?
 (A) Select Committee on Prevention of Corruption in Administration
 (B) Santhanam Committee
 (C) Constitutional Review Commission
 (D) Second Administrative Reforms Commission
 (E) Not Attempted
139. Which one of the following is not correct regarding Second Administrative Reforms Commission’s recommendation to set up a ‘District Council’ at district level ?
 (A) District Council should have representation both from urban and rural areas.
 (B) District Council is to be considered as District Government.
 (C) District Collector should work as chief executive officer of the District Council.
 (D) District Collector should not be made accountable to District Council.
 (E) Not Attempted

140. Which one of the following provinces / territories was in Part-C, at the time of adoption of the Constitution in India ?
 (A) Assam (B) Hyderabad
 (C) Saurashtra (D) Kutch
 (E) Not Attempted
141. The role of the collector regarding certain responsibilities varies from one state to another state. Select which one of the following roles is similar across different states of the country ?
 (A) Food and Civil Supplies
 (B) Economic Development
 (C) Human Resource
 (D) Local Self Government
 (E) Not Attempted
142. Who is the Chairman of the Expert Committee constituted in 2015 for the reforms in the Civil Services examination of Union Public Service Commission (UPSC) ?
 (A) Venu Gopal Rao
 (B) Virappa Moily
 (C) Ashok Kumar
 (D) B.S. Baswan
 (E) Not Attempted
143. Who coined the term ‘New Public Management’ ?
 (A) Christopher Pollitt
 (B) Andrew Massey
 (C) Christopher Hood
 (D) David Osborne
 (E) Not Attempted
144. New Public Administration emphasized on
 (i) Change and responsiveness
 (ii) Client centricity
 (iii) Structural changes
 (iv) Multi-disciplinary perspective
 Which of the above is/are correct ?
 (A) (i) and (ii) are correct.
 (B) (i) and (iii) are correct.
 (C) (i), (ii) and (iii) are correct.
 (D) (i), (ii), (iii) and (iv) are correct.
 (E) Not Attempted
145. Who was the chairman of the 14th Finance Commission ?
 (A) Dr. Y.V. Reddy
 (B) Dr. M. Govind Rao
 (C) Ms. Sushma Nath
 (D) Shri Ajay Narayan Jha
 (E) Not Attempted

146. અખિલ ભારત ન્યાયિક સેવાઓ ઊભી કરવાની જોગવાઈ કયા અનુચ્છેદથી કરવામાં આવી છે ?
 (A) અનુચ્છેદ 310 (B) અનુચ્છેદ 311
 (C) અનુચ્છેદ 312 (D) અનુચ્છેદ 315
 (E) Not Attempted
147. ભારતમાં સનદી સેવાઓ માટેની તાલીમ નીતિનો પ્રાથમિક ઉદ્દેશ હોઈ શકે છે
 (i) વ્યાવસાયિક જ્ઞાન વધારવું
 (ii) વ્યાવસાયિક વાતાવરણ પરત્વેની સંવેદનશીલતા
 (iii) કટોકટીની બાબતો અંગેની શૈક્ષણિક શીખ
 (iv) યોગ્ય વૃત્તિજન્ય અભિમુખતા લાવવી
 નીચે આપેલ કોડનો ઉપયોગ કરી સાચા જવાબની પસંદગી કરો :
 કોડ :
 (A) ફક્ત (ii) અને (iv)
 (B) ફક્ત (i), (ii) અને (iii)
 (C) ફક્ત (i), (ii) અને (iv)
 (D) (i), (ii), (iii) અને (iv)
 (E) Not Attempted
148. “મૂલ્યો અને નૈતિક સંહિતાના આધારે જાહેર સેવકો માટેના વર્તણૂક નિયમો ફરીથી બનાવવા જોઈએ” એવી હિમાયત કોણે કરી ?
 (A) શાસન વ્યવસ્થામાં નૈતિકતા પરનો બીજા વહીવટી સુધારણા પંચનો અહેવાલ
 (B) નાગરિક કેન્દ્રી પ્રશાસન પરત્વેનો બીજા વહીવટી સુધારણા પંચનો અહેવાલ
 (C) કર્મચારીગણ પ્રશાસનના નવીનીકરણ પરનો બીજા વહીવટી સુધારણા પંચનો અહેવાલ
 (D) ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ અધિનિયમ, 1988
 (E) Not Attempted
149. બીજા વહીવટી સુધારણા પંચે ભાર મૂક્યો કે સનદી સેવકો વિરુદ્ધ શિસ્તભંગના કેસોમાં યુ.પી.એસ.સી. (UPSC) સંઘ લોક સેવા આયોગ સાથેનો પરામર્શ ફક્ત નીચેના કિસ્સામાં ફરજિયાત હોવો જોઈએ :
 (A) બરતરફી
 (B) રૂબસદ
 (C) બરતરફી અને રૂબસદ સહિતની તમામ બાબતો
 (D) ફક્ત બરતરફી અને રૂબસદ
 (E) Not Attempted
150. નીચેના પૈકી કોના અતિરેક વિરુદ્ધ ફરિયાદ કરવામાં નાગરિકોની અનિચ્છા દર્શાવવા માટેનો શબ્દ-પ્રયોગ “Broken Window Syndrome” વપરાય છે ?
 (A) પોલીસ સત્તા
 (B) ન્યાયિક સત્તા
 (C) કારોબારી સત્તા
 (D) પ્રસાર માધ્ય (મીડિયા)
 (E) Not Attempted

151. નીચેના પૈકી કયા એક નાણા પંચે ભલામણ કરી :
 “અમે જે અનુદાનની ભલામણ કરીએ છીએ તે બીજા કોઈપણ સ્તરે ભાગ પાડવા વિના જેઓ મૂળભૂત સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે જવાબદાર છે તે ગ્રામ પંચાયતોને જવી જોઈએ” ?
 (A) અગિયારમું નાણાપંચ
 (B) બારમું નાણાપંચ
 (C) તેરમું નાણાપંચ
 (D) ચૌદમું નાણાપંચ
 (E) Not Attempted
152. નીચેના પૈકી કઈ પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓ પરની સમિતિ છે ?
 (A) બળવંતરાય મહેતા સમિતિ
 (B) જી.વી.કે. રાવ સમિતિ
 (C) એલ.એમ. સીધવી સમિતિ
 (D) અશોક મહેતા સમિતિ
 (E) Not Attempted
153. રાજ્યમાં રાષ્ટ્રપતિ શાસન કઈ જોગવાઈ હેઠળ લાદી શકાય છે ?
 (A) અનુચ્છેદ 365 (B) અનુચ્છેદ 360
 (C) અનુચ્છેદ 357 (D) અનુચ્છેદ 352
 (E) Not Attempted
154. એક જ વ્યક્તિની બે કે તેથી વધારે રાજ્યોમાં રાજ્યપાલ તરીકે નિમણૂક આપવા અંગેની જોગવાઈ નીચેના પૈકી કયા સંવિધાન સંશોધન અધિનિયમથી કરવામાં આવેલ છે ?
 (A) ચોથો સુધારો
 (B) સાતમો સુધારો
 (C) અગિયારમો સુધારો
 (D) ચોવીસમો સુધારો
 (E) Not Attempted
155. રાજ્યના રાજ્યપાલની સત્તા બાબતે નીચેના પૈકી કયું સાચું છે ?
 (A) હંમેશા મંત્રીમંડળની મદદ અને સલાહથી વર્તે છે.
 (B) રાજ્ય જાહેર સેવા આયોગના સભ્યોની નિમણૂક અને બરતરફ કરવાની સત્તા છે.
 (C) રાષ્ટ્રપતિના સમાંતર ન્યાયિક સત્તા ધરાવે છે.
 (D) ઉપરના તમામ સાચા છે.
 (E) Not Attempted
156. નીચેના પૈકી કયો/કયા વિચારક/વિચારકો લોકપ્રશાસન અને ખાનગી પ્રશાસન વચ્ચેની સામ્યતાઓની તરફેણ કરે છે ?
 (i) હર્બર્ટ એ. સાયમન
 (ii) પીટર ડ્રુકર
 (iii) હેનરી ફેયોલ
 (iv) પોલ એચ. એપલબી
 નીચે આપેલ કોડનો ઉપયોગ કરી સાચો જવાબ પસંદ કરો :
 કોડ :
 (A) ફક્ત (i) અને (ii)
 (B) ફક્ત (i), (ii) અને (iii)
 (C) ફક્ત (iii)
 (D) ફક્ત (ii), (iii) અને (iv)
 (E) Not Attempted

146. Which article of the Constitution provides for the creation of an All India Judicial Service ?
 (A) Article 310 (B) Article 311
 (C) Article 312 (D) Article 315
 (E) Not Attempted
147. The training policy for civil services in India may be primarily aimed at –
 (i) Enhancing professional knowledge
 (ii) Sensitization to professional environment
 (iii) Academic learning of emergency issues
 (iv) Bringing right attitudinal orientation
 Select the correct answers by using codes given below:
Codes:
 (A) (ii) and (iv) only
 (B) (i), (ii) and (iii) only
 (C) (i), (ii) and (iv) only
 (D) (i), (ii), (iii) and (iv)
 (E) Not Attempted
148. Who advocated that “Conduct Rules for Civil Servants need to be redrawn based on the values and code of ethics” ?
 (A) Second ARC Report on Ethics in Governance
 (B) Second ARC Report on Citizen Centric Administration
 (C) Second ARC Report on Refurbishing Personnel Administration
 (D) The Prevention of Corruption Act, 1988
 (E) Not Attempted
149. Second ARC stressed that consultation with UPSC in disciplinary cases against civil servants should be mandatory only in cases relating to-
 (A) Dismissal
 (B) Removal
 (C) All matters including dismissal and removal
 (D) Only in dismissal and removal
 (E) Not Attempted
150. The term ‘Broken Window Syndrome’ is used to denote reluctance on the part of citizens to complain against excesses to-
 (A) Police Authority
 (B) Judicial Authority
 (C) Executive Authority
 (D) Media
 (E) Not Attempted

151. Which one of the following Finance Commissions recommended :
 “The grants that we recommend should go to gram panchayats, which are responsible for delivery of basic services, without any share for any other level” ?
 (A) XI – Finance Commission
 (B) XII – Finance Commission
 (C) XIII – Finance Commission
 (D) XIV – Finance Commission
 (E) Not Attempted
152. Which one of the following is a committee on Panchayati Raj Institutions ?
 (A) Balwant Rai Mehta Committee
 (B) G.V.K. Rao Committee
 (C) L.M. Singhvi Committee
 (D) Ashok Mehta Committee
 (E) Not Attempted
153. Which of the following Article provide the basis for imposing President’s rule in a State ?
 (A) Article 365 (B) Article 360
 (C) Article 357 (D) Article 352
 (E) Not Attempted
154. Which of the following Constitutional Amendment Acts provided for the appointment of the same person as Governor for two or more states ?
 (A) 4th Amendment (B) 7th Amendment
 (C) 11th Amendment (D) 24th Amendment
 (E) Not Attempted
155. Which one of the following is correct about powers of the Governor of a State ?
 (A) Acts with the aid and advice of Council of Ministers always.
 (B) Has the power to appoint and remove members of State Public Service Commission.
 (C) Possesses judicial powers analogous to the President.
 (D) All the above are correct.
 (E) Not Attempted
156. Which of the following thinker(s) is/are in favour of similarities in Public Administration and Private Administration ?
 (i) Herbert A. Simon (ii) Peter Drucker
 (iii) Henry Fayol (iv) Paul H. Appleby
 Select the correct answer using codes given below :
Codes :
 (A) (i) and (ii) only
 (B) (i), (ii) and (iii) only
 (C) (iii) only
 (D) (ii), (iii) and (iv) only
 (E) Not Attempted

157. યાદી-1 ને યાદી-2 સાથે જોડો અને નીચે આપેલ કોડનો ઉપયોગ કરી સાચો જવાબ પસંદ કરો :

યાદી-1 (વિધાન)	યાદી-2 (વિદ્વાન)
(અ) પ્રશાસનીક પ્રક્રિયા	(i) ડબલ્યુ.બી. ડોનહેમ સાર્વત્રિક છે.
(બ) પ્રશાસનનો ખરો હાઈ	(ii) હેનરી ફેયોલ મૂળભૂત સેવા છે કે જે લોકો માટે પૂરી પાડે છે.
(ક) પ્રશાસન એ સરકારનો આધાર છે, પ્રશાસન વગર કોઈ સરકાર અસ્તિત્વ ધરાવી શકે નહીં.	(iii) ફેલીક્સ એ. નીઓ
(ડ) જો આપણી સંસ્કૃતિ પડી ભાંગે, તો તે મુખ્યત્વે પ્રશાસનની નિષ્ફળતાનાં કારણો હશે.	(iv) પોલ એચ. એપલબી

કોડ :

(અ)	(બ)	(ક)	(ડ)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(D) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(E)	Not Attempted		

158. નીચેના પૈકી કયું લોકપ્રશાસન પર એલ.પી.જી. (L.P.G.) (ઉદારીકરણ, ખાનગીકરણ અને વૈશ્વિકરણ)ની અસર બાબતે સાચું નથી ?

- (A) સેવાઓના બાહ્ય કરાર
(B) જાહેર ક્ષેત્રમાં વિનિવેશ
(C) કોર્પોરેટ સંચાલન
(D) રાજ્યની વધુ ભૂમિકા
(E) Not Attempted

159. હેયઝ અને કીઅર્ની (Hays and Kearney)ની વર્ણન પ્રમાણે નીચેના પૈકી કયો નવા લોકપ્રશાસનનો હાઈ સિદ્ધાંત નથી ?

- (A) કદ ઘટાડો (Down sizing)
(B) લોકશાહીકરણ
(C) વિકેન્દ્રીયકરણ
(D) બિન-અમલદારીકરણ (Debureaucratization)
(E) Not Attempted

160. ભારત સરકાર દ્વારા ટેલીકોમ રેગ્યુલેટરી ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા (ટ્રાઈ) (TRAI)ની સ્થાપના નીચેના પૈકી કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી ?

- (A) 1995 (B) 1997
(C) 1998 (D) 2000
(E) Not Attempted

161. વડાપ્રધાનનો લોકપ્રશાસનમાં શ્રેષ્ઠતાનો પુરસ્કાર નીચેના પૈકી ભારત સરકારનું કયું મંત્રાલય/સંસ્થા સંભાળે છે ?

- (A) કર્મચારીગણ, લોક ફરિયાદ અને પેન્શન મંત્રાલય
(B) ગૃહ મંત્રાલય
(C) પ્રધાનમંડળ સચિવાલય (કેબિનેટ સેક્રેટરીએટ)
(D) વડાપ્રધાન કાર્યાલય (પી.એમ.ઓ.)
(E) Not Attempted

162. નીચેના પૈકી કયું જાહેર-ખાનગી ભાગીદારી (PPP) (Public Private Partnership)નું ઉદાહરણ નથી ?

- (A) Build, Operate, Own and Transfer (BOOT)
(B) Build, Operate and Own (BOO)
(C) Build, Operate and Transfer (BOT)
(D) Design, Build, Finance, Operate and Own (DBFOO)
(E) Not Attempted

163. ભારતમાં કેન્દ્રસ્તરે લોકપાલની સંસ્થા અને રાજ્યસ્તરે લોકાયુક્તની સંસ્થાની સ્થાપનાની ભલામણ નીચેના પૈકી કઈ સમિતિએ/આયોગે/અહેવાલે કરી હતી ?

- (A) પોલ એચ. એપલબી અહેવાલ
(B) પ્રથમ વહીવટી સુધારણા પંચનો અહેવાલ
(C) એ.ડી. ગોરવાલા અહેવાલ
(D) રાજ્ય પુનઃગઠન પંચ
(E) Not Attempted

164. નીચેના પૈકી કયા કાર્યક્રમમાં સામાજિક અન્વેષણ (Social Audit)નું પ્રથમ વખત સંપૂર્ણ અને કાયદાકીય રીતે અમલીકરણ થયું ?

- (A) સ્વર્ણ જ્યંતિ ગ્રામ સ્વરાજ યોજના
(B) મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર બાંહેધરી યોજના (એમ.એન.આર.ઈ. જી.એસ.) (MNREGS)
(C) સંપૂર્ણ ગ્રામીણ રોજગાર યોજના
(D) સંસદસભ્ય (એમ.પી.)/ધારાસભ્ય (એમ.એલ.એ.) સ્થાનિક વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ
(E) Not Attempted

165. નીચેના પૈકી કયું જોડકું સાચું નથી ?

(રીટ) (Writ)	(આશય અથવા અર્થ)
(A) સર્શિયોરરી (ઉત્પ્રેષણ)	- ન્યાયિક અને અર્ધ-ન્યાયિક સત્તા અધિકારી વિરુદ્ધ જારી કરવામાં આવે છે.
(B) ક્વો વોરંટો (અધિકાર-પૃચ્છા)	- જાહેર સત્તાની ગેરકાયદે ધારણાને નિવારે છે.
(C) પ્રોહીબિશન (પ્રતિષેધ)	- ઉચ્ચતમ અધિકારી તેના તાબાના અધિકારીને જારી કરે છે.
(D) મેન્ડેમસ (પરમાદેશ)	- જાહેર સત્તાને તેની કાયદેસરની ફરજો અદા કરવાં ન્યાયાલય દ્વારા જારી થાય છે.
(E)	Not Attempted

157. Match List-I with List-II and select the correct answer using codes given below:

List – I (Statement)	List – II (Scholar)
(a) The Administrative Process is universal.	(i) W.B. Donham
(b) The real core of administration is the basic service which it performed for the public.	(ii) Henry Fayol
(c) Administration is the basis of government, no government can exist without administration.	(iii) Felix A. Nigro
(d) If our civilization breaks down, it will be mainly because of failure of administration.	(iv) Paul H. Appleby

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C) (ii)	(iv)	(iii)	(i)
(D) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(E)	Not Attempted		

158. Which of the following is not correct regarding the impact of L.P.G. (Liberalization, Privatization & Globalization) process on Public Administration ?

- (A) Contracting out of services
- (B) Disinvestment in public sector
- (C) Corporate Management
- (D) Enhanced role of the state
- (E) Not Attempted

159. Which of the following is not one of the core principles of New Public Management (NPM) as described the Hays and Kearney ?

- (A) Down Sizing
- (B) Democratization
- (C) Decentralization
- (D) Debureaucratization
- (E) Not Attempted

160. Telecom Regulatory Authority of India (TRAI) was established by Government of India in which of the following years ?

- (A) 1995
- (B) 1997
- (C) 1998
- (D) 2000
- (E) Not Attempted

161. Prime Minister's Award for Excellence in Public Administration is handled by which of the following ministry / organization of Government of India ?

- (A) Ministry of Personnel, Public Grievances & Pensions
- (B) Ministry of Home Affairs
- (C) Cabinet Secretariat
- (D) Prime Minister's Office (PMO)
- (E) Not Attempted

162. Which one of the following is not an example of Public Private Partnership (PPP) ?

- (A) Build, Operate, Own and Transfer (BOOT)
- (B) Build, Operate and Own (BOO)
- (C) Build, Operate and Transfer (BOT)
- (D) Design, Build, Finance, Operate and Own (DBFOO)
- (E) Not Attempted

163. Which of the following committee/ commission/report recommended to establish the institution of Lok Pal at the Central Level and Lokayukta at the State Level in India ?

- (A) The Paul H. Appleby Report
- (B) 1st Administrative Reforms Commission Report
- (C) A.D. Gorwala Report
- (D) State Reorganization Commission
- (E) Not Attempted

164. Social Audit for the first time fully and legally was implemented in which of the following programmes ?

- (A) Swarn Jayanti Gram Swaraj Yojana
- (B) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MNREGS)
- (C) Sampurna Gramin Rojgar Yojana
- (D) MP / MLA Local Area Development Programme
- (E) Not Attempted

165. Which of the following is not correctly matched ?

(Writ)	(Intention or meaning)
(A) Certiorari	– Issued against Judicial/ Quasi Judicial Authorities
(B) Quo Warranto	– Prevents illegal assumption of public office.
(C) Prohibition	– Issued by highest officers to his/her subordinate.
(D) Mandamus	– Issued by the court to a public official asking to perform official duties.
(E)	Not Attempted

166. “બજાર આધારિત લોકપ્રશાસન” – શબ્દનો ઉપયોગ કોણે કર્યો ?
 (A) ઓસબોન અને ગૅબલર
 (B) લેન અને રોસનબ્લૂમ
 (C) હૂડ
 (D) પોલીટ
 (E) Not Attempted
167. અંત્યોદય અન્ન યોજના (AAY) ક્યારે અમલમાં મૂકવામાં આવી ?
 (A) 1970 (B) 2000
 (C) 1995 (D) 2002
 (E) Not Attempted
168. “ઓપરેશન ફ્લડ” (Operation Flood) કઈ બાબત લગતું છે ?
 (A) પૂર શમન
 (B) પૂર પુનઃવસન
 (C) શ્વેત ક્રાન્તિ લાવવી
 (D) અનાજમાં સ્વનિર્ભરતા
 (E) Not Attempted
169. ઝૂપડપટ્ટીના સંકલિત વિકાસ દ્વારા શહેરી ગરીબોને આશ્રય, મૂળભૂત સેવાઓ, વગેરે પૂરી પાડવાની યોજનાઓ કયા કાર્યક્રમ હેઠળ છે ?
 (A) શહેરી ઝૂપડપટ્ટીની પર્યાવરણીય સુધારણા
 (B) નહેરુ રોજગાર યોજના
 (C) જવાહરલાલ નેહરુ રાષ્ટ્રીય શહેરી નવીનીકરણ મિશન
 (D) શહેરી માળખાં અને શાસન કાર્યક્રમ
 (E) Not Attempted
170. સી.પી.એમ. (CPM) એટલે
 (A) કીટીકલ પ્રોસીજર મેથડ
 (B) કીટીકલ પરફોરમન્સ મેથડ
 (C) કીટીકલ પ્રોસેસ મેથડ
 (D) કીટીકલ પાથ મેથડ
 (E) Not Attempted
171. કાર્યક્રમ, મૂલ્યાંકન અને સમીક્ષા રીત કોના દ્વારા વિકસાવવામાં આવી ?
 (A) યુ.કે. નૌકાદળના ઈજનેરો
 (B) યુ.એસ. નૌકાદળના ઈજનેરો
 (C) ભારતીય નૌકાદળના ઈજનેરો
 (D) રશિયાના નૌકાદળના ઈજનેરો
 (E) Not Attempted
172. સ્વીડનમાં કયા રાજકીય પક્ષે તેના નાગરિકોની માહિતીની સ્વતંત્રતા સુનિશ્ચિત કરવા સારૂ પ્રેસની સ્વતંત્રતા અધિનિયમમાં (Freedom of Press Act) માં જન સુલભ (Public access)નો સિદ્ધાંત દાખલ કર્યો ?
 (A) હેટસૂ
 (B) કેપ્સ
 (C) પીપલ્સ પાર્ટી
 (D) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
 (E) Not Attempted

173. “ન્યૂ ડેસ્પોટીઝમ” (New Despotism) કોણે લખ્યું ?
 (A) અર્નસ્ટ ફરન્ડ (B) ડબલ્યુ.એ. રોબસન
 (C) એલ.ડી. વાઈટ (D) લોર્ડ હેવાર્ટ
 (E) Not Attempted
174. ભારતમાં આવશ્યક વૈધાનિક કાર્યોના નીચેના પૈકી કયા ઉદાહરણો છે ?
 (i) અધિનિયમ સુધારવાની અથવા રદ કરવાની સત્તા
 (ii) કર-વેરા લાદવાની સત્તા
 (iii) નવા દેડ લાદવાની સત્તા
 (iv) કાયદાની અદાલતોની હકૂમત લઈ લેવાની સત્તા
 કોડ :
 (A) (i), (ii), (iii) અને (iv)
 (B) (i), (ii) અને (iii)
 (C) (i), (iii) અને (iv)
 (D) (i) અને (iv)
 (E) Not Attempted
175. 1998માં ભારતમાં વહીવટી કાયદાની સમીક્ષા કરવા સારૂ એક આયોગ બનાવવામાં આવ્યું હતું, જેણે કેન્દ્રના 50% કાયદાઓ રદ કરવાની ભલામણ કરી, સુધારાઓ અને અનુશાસન કાયદાઓ વગેરેનું દસ્તાવેજીકરણ કરવા સારૂ 109 કાયદાઓ ઓળખી બતાવ્યા. આ આયોગના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
 (A) પી.સી. જૈન (B) બ્રીજ કિશોર શર્મા
 (C) વીરપ્પા મોઈલી (D) સુભાષ કશ્યપ
 (E) Not Attempted
176. “પ્રશાસન કાયદો એ લોક કાયદાનો એવો ભાગ છે કે જે તંત્ર સુનિશ્ચિત કરે છે અને વહીવટી સત્તાઓનું સામર્થ્ય નક્કી કરે છે તેમજ હક્કોના ઉલ્લંઘન માટેના ઉપાયોનો નિર્દેશ કરે છે.” પ્રશાસનની આ વ્યાખ્યા કોના દ્વારા આપવામાં આવી છે ?
 (A) આઈવર જેનીંગ્સ (B) એફ.જે. ગુડનોવ
 (C) સી.એફ. સ્ટ્રોન્ગ (D) પ્રો. રોબસન
 (E) Not Attempted
177. નીચેના પૈકી કોણે ભારત સરકારમાં ‘ઓ’ & ‘એમ’ (‘O’ & ‘M’) એજન્સી (agency)ની સ્થાપના કરવાની ભલામણ કરી ?
 (A) ગોપાલસ્વામી આયંગર
 (B) કે. સાંથનમ
 (C) એ.ડી. ગોરવાલા
 (D) પોલ એચ. એપલબી
 (E) Not Attempted
178. નીચેનામાંથી કઈ કાર્ય-માપણી/કાર્ય-સંચાલનની રીત (technique) નથી ?
 (A) કાર્ય નિદર્શન પદ્ધતિ
 (B) સમય અધ્યયન પદ્ધતિ
 (C) અનુભવજન્ય અનુમાન પદ્ધતિ
 (D) અનુ-નિર્ધારિત સમય વ્યવસ્થાઓ (Post Determined Time Systems)
 (E) Not Attempted

166. Who used the term “Market-based Public Administration” ?
 (A) Osborne and Gaebler
 (B) Lan and Rosenbloom
 (C) Hood
 (D) Pollitt
 (E) Not Attempted
167. When was Antyodaya Ann Yojana (AAY) implemented ?
 (A) 1970 (B) 2000
 (C) 1995 (D) 2002
 (E) Not Attempted
168. ‘Operation Flood’ relates to
 (A) Flood Mitigation
 (B) Flood Rehabilitation
 (C) Ushering in ‘white revolution’
 (D) Self sufficiency in cereals
 (E) Not Attempted
169. Integrated development of slums through projects for providing shelter, basic services etc. to urban poor has been undertaken under -
 (A) Environmental Improvement of Urban Slums
 (B) Nehru Rozgar Yojana
 (C) Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission
 (D) Urban Infrastructure and Governance Programme
 (E) Not Attempted
170. CPM stands for :
 (A) Critical Procedure Method
 (B) Critical Performance Method
 (C) Critical Process Method
 (D) Critical Path Method
 (E) Not Attempted
171. Program, Evaluation and Review Technique was developed by
 (A) UK Naval Engineers
 (B) US Naval Engineers
 (C) Indian Naval Engineers
 (D) Russian Naval Engineers
 (E) Not Attempted
172. Which political party in Sweden inserted the principle of public access in the Freedom of Press Act to ensure freedom of information to its citizens ?
 (A) Hats
 (B) Caps
 (C) People’s Party
 (D) None of the above
 (E) Not Attempted

173. Who wrote ‘New Despotism’ ?
 (A) Ernst Freund (B) W.A. Robson
 (C) L.D. White (D) Lord Hewart
 (E) Not Attempted
174. Which of the following are examples of essential legislative functions in India ?
 (i) Power to amend or repeal an Act
 (ii) Power to impose taxes
 (iii) Power to impose new penalties
 (iv) Power to oust the jurisdiction of law courts
- Codes:**
 (A) (i), (ii), (iii) and (iv)
 (B) (i), (ii) and (iii)
 (C) (i), (iii) and (iv)
 (D) (i) and (iv)
 (E) Not Attempted
175. A Commission to Review Administrative Law in India was set-up in 1998, which recommended to repeal 50% Central Laws, identified 109 laws for Amendments and Documentation of Administrative Laws etc. This commission was headed (chaired) by whom ?
 (A) P.C. Jain
 (B) Brij Kishore Sharma
 (C) Veerapa Moiley
 (D) Subhash Kashyap
 (E) Not Attempted
176. “Administrative Law is that part of the Public Law which fixes the organization and determines the competence of the administrative authorities and indicates to the individual remedies for the violation of his rights.” This definition of administrative law is given by whom ?
 (A) Ivor Jennings (B) F. J. Goodnow
 (C) C.F. Strong (D) Prof. Robson
 (E) Not Attempted
177. Who of the following recommended for the establishment of ‘O’ & ‘M’ agency in Government of India ?
 (A) Gopalaswami Ayyangar
 (B) K. Santhanam
 (C) A.D. Gorwala
 (D) Paul H. Appleby
 (E) Not Attempted
178. Which of the following is not a technique of Work Measurement / Work Management ?
 (A) Work Sampling Method
 (B) Time Study Method
 (C) Empirical Estimation Method
 (D) Post Determined Time Systems
 (E) Not Attempted

179. પ્રવર્તમાન મતવિસ્તાર સીમાંકન પ્રમાણે લોકસભા સામાન્ય ચૂંટણી સૌપ્રથમ ક્યારે યોજાઈ હતી ?

- (A) 1999
(B) 2004
(C) 2009
(D) 2014
(E) Not Attempted

180. જો એવો પ્રશ્ન ઉદ્ભવે કે વિધેયક નાણાકીય વિધેયક છે કે કેમ, તો આ પ્રશ્ન કોણ સુનિશ્ચિત કરશે ?

- (A) ભારતના રાષ્ટ્રપ્રમુખ
(B) ભારત સરકારના નાણામંત્રી
(C) લોકસભાના અધ્યક્ષ
(D) રાજ્યસભાના અધ્યક્ષ
(E) Not Attempted

181. કેન્દ્ર સરકાર સ્તરે નીચેના પૈકી કયા અનુચ્છેદથી ભારતના બંધારણમાં “વિનિયોગ વિધેયક”ની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે ?

- (A) અનુચ્છેદ 110 (B) અનુચ્છેદ 112
(C) અનુચ્છેદ 113 (D) અનુચ્છેદ 114
(E) Not Attempted

182. એવી દરખાસ્ત કે જેના વડે માંગણીની રકમનો ઘટાડો ₹ 1 (રૂપિયો એક ફક્ત) કરવામાં આવે તેને શું કહે છે ?

- (A) આર્થિક કાપ દરખાસ્ત
(B) નીતિ કાપ દરખાસ્ત
(C) શાખ કાપ દરખાસ્ત
(D) સાંકેતિક કાપ દરખાસ્ત
(E) Not Attempted

183. નીચેના પૈકી કયા વર્ષો દરમ્યાન, સૌપ્રથમ વાર સરકાર અને જાહેર ક્ષેત્રના એકમો વચ્ચે ‘મેમોરેન્ડમ ઓફ અન્ડરસ્ટેનડીંગ’ (એમ.ઓ.યુ.) (Memorandum of Understanding) (MoU)ની પદ્ધતિ દાખલ કરવામાં આવી ?

- (A) 1986-1987 (B) 1987-1988
(C) 1998-1999 (D) 2000-2001
(E) Not Attempted

184. નીચેના પૈકી કયા વર્ષ દરમ્યાન ભારત સરકારમાં સૌપ્રથમ વાર વિનિવેશ ખાતું (Disinvestment Department) સ્થાપવામાં/શરૂ કરવામાં આવ્યું ?

- (A) 1992 (B) 1993
(C) 1999 (D) 2001
(E) Not Attempted

185. ભારત સરકારે સૌપ્રથમ વાર ક્યારે 9 (નવ) જાહેર ક્ષેત્રના એકમોને “નવરત્ન દરજ્જો” તરીકે ઓળખ્યાં ?

- (A) 1991 (B) 1995
(C) 1997 (D) 2001
(E) Not Attempted

186. ભારતના બંધારણની નીચેના પૈકી કઈ યાદીની 20મી નોંધ આર્થિક અને સામાજિક આયોજન છે ?

- (A) સંઘ યાદી (B) રાજ્ય યાદી
(C) સમવર્તી યાદી (D) અન્ય યાદી
(E) Not Attempted

187. નીચેના પૈકી ભારતના બંધારણનો કયો અનુચ્છેદ જિલ્લામાં પંચાયતો અને નગરપાલિકાઓના આયોજનના એકત્રીકરણ સારૂ જિલ્લા આયોજન માટે સમિતિની જોગવાઈ કરે છે ?

- (A) અનુચ્છેદ 243A (B) અનુચ્છેદ 243B
(C) અનુચ્છેદ 243ZD (D) અનુચ્છેદ 243ZE
(E) Not Attempted

188. “નીતિ આયોગ” બાબતે નીચેનું ધ્યાને લો -

- (i) વડાપ્રધાન તેના અધ્યક્ષ છે.
(ii) ગર્વનીંગ કાઉન્સિલ (Governing Council)માં રાજ્યોના તમામ મુખ્યમંત્રીઓ અને કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશોના લેફ્ટેનન્ટ ગર્વનરો સમાવિષ્ટ છે.
(iii) નાયબ-અધ્યક્ષની નિમણૂક વડાપ્રધાને કરવાની હોય છે.
(iv) તેની સમય અવધિ પાંચ વર્ષની રહેશે.
નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરી સાચા જવાબની પસંદગી કરો.

કોડ :

- (A) ફક્ત (i), (ii) અને (iii)
(B) (i), (ii) (iii) અને (iv)
(C) ફક્ત (ii), (iii) અને (iv)
(D) ફક્ત (i), (ii) અને (iv)
(E) Not Attempted

189. રાજ્યપાલના મળતરો અને ભથ્થાં નીચેના પૈકી શેમાં ઉધારવામાં આવશે ?

- (A) ભારતનું એકત્રિત ફંડ
(B) જે-તે રાજ્યનું એકત્રિત ફંડ
(C) કેન્દ્ર અને રાજ્યના એકત્રિત ફંડના 50-50
(D) કેન્દ્ર અને રાજ્યના આકસ્મિક ફંડના 50-50
(E) Not Attempted

190. “સંસદે રાજ્યોમાં આંતર-રાજ્ય વેપાર અને વાણિજ્યને પ્રોત્સાહીત કરવા માટે આંતર-રાજ્ય વેપાર અને વાણિજ્ય આયોગની સ્થાપના કરવા સારૂ પગલાં લેવા જોઈએ.” નીચેના પૈકી કોણે આ ભલામણ કરી હતી ?

- (A) સરકારીયા પંચ
(B) બંધારણની કાર્યપદ્ધતિની સમીક્ષા માટેના રાષ્ટ્રીય પંચ
(C) બીજી વહીવટી સુધારણા પંચ
(D) પ્રથમ વહીવટી સુધારણા પંચ
(E) Not Attempted

- 179.** When was the first Parliamentary General Election conducted under the existing delimited constituency framework ?
 (A) 1999
 (B) 2004
 (C) 2009
 (D) 2014
 (E) Not Attempted
- 180.** If a question arises whether a bill is a money bill or not, who decides this question ?
 (A) The President of India
 (B) The Finance Minister, GOI
 (C) Speaker of the House of People (Lok Sabha)
 (D) Chairperson, Rajya Sabha
 (E) Not Attempted
- 181.** Which one of the following articles of the Constitution of India provides for the 'Appropriation Bill' at the union government level ?
 (A) Article 110 (B) Article 112
 (C) Article 113 (D) Article 114
 (E) Not Attempted
- 182.** The proposal through which the amount of the demand is sought to be reduced by ₹ 1 (Rupee One only) is called as
 (A) Economy Cut Motion
 (B) Policy Cut Motion
 (C) Credit Cut Motion
 (D) Token Cut Motion
 (E) Not Attempted
- 183.** In which of the following years, for the first time, the system of 'Memorandum of Understanding' (MoU) between Government and PSUs was introduced ?
 (A) 1986-1987 (B) 1987-1988
 (C) 1998-1999 (D) 2000-2001
 (E) Not Attempted
- 184.** The Disinvestment Department in Government of India was first established/started in which of the following years ?
 (A) 1992 (B) 1993
 (C) 1999 (D) 2001
 (E) Not Attempted
- 185.** When did the Government of India recognize nine Public Sector Undertakings (PSUs) as 'Navratna' status for the first time ?
 (A) 1991 (B) 1995
 (C) 1997 (D) 2001
 (E) Not Attempted
- 186.** Economic and Social Planning is the 20th entry of which of the following lists of the Constitution of India ?
 (A) Union List (B) State List
 (C) Concurrent List (D) Residuary List
 (E) Not Attempted
- 187.** A Committee for District Planning to consolidate the plans of Panchayats & Municipalities in the district is provided by which of the following articles of the Constitution of India ?
 (A) Article 243 A (B) Article 243 B
 (C) Article 243 ZD (D) Article 243 ZE
 (E) Not Attempted
- 188.** Consider the following regarding 'NITI Aayog'
 (i) The P.M. is its chairman.
 (ii) The Governing Council consists of all the Chief Ministers of states and LG's of Union territories.
 (iii) The Vice-Chairman is to be appointed by the P.M.
 (iv) Its tenure shall be five year.
 Select the correct answer using codes given below :
 (A) (i), (ii) and (iii) only
 (B) (i), (ii), (iii) and (iv)
 (C) (ii), (iii) and (iv) only
 (D) (i), (ii) and (iv) only
 (E) Not Attempted
- 189.** The emoluments & allowances of the Governor are charged on which of the following ?
 (A) The Consolidated Fund of India
 (B) The Consolidated Fund of the Concerned State
 (C) 50-50 from the Central and State Consolidated Fund
 (D) 50-50 from the Central and State Contingency Fund
 (E) Not Attempted
- 190.** To promote Inter-State Trade and Commerce among various states, the Parliament should take steps to establish "An Inter-State Trade and Commerce Commission". This recommendation was given by which of the following ?
 (A) Sarkaria Commission
 (B) National Commission to review the working of the Constitution
 (C) Second Administrative Reforms Commission (A.R.C.)
 (D) First Administrative Reforms Commission (A.R.C.)
 (E) Not Attempted

191. રાજ્ય સચિવાલયના કાર્યો બાબતે નીચેનું ધ્યાને લો :
- તે રાજ્ય સરકારની “થીંક ટેંક” (think tank) અને “બ્રેઈન ટ્રસ્ટ” (brain trust) તરીકે સેવા આપે છે.
  - તે નિયામકો અને ક્ષેત્ર એજન્સીઓને (field agencies)ને નિર્દેશન અને માર્ગદર્શન આપે છે.
  - તે રાજ્ય પ્રશાસનની મુખ્ય સંકલન એજન્સી (coordinating agency) છે.
  - તે કેન્દ્ર સરકારના પ્રવક્તા (spokesman) છે. નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરી સાચા જવાબની પસંદગી કરો :
- કોડ :
- ફક્ત (i), (ii) અને (iv)
  - ફક્ત (i), (ii) અને (iii)
  - ફક્ત (i), અને (ii)
  - ફક્ત (ii), (iii) અને (iv)
  - Not Attempted
192. કથન (Assertion) (A) : કલેક્ટરને રાજ્ય સરકારનાં લક્ષ્યાંક પાછળ દોડનારની (target chaser) અને અગ્નિશામકની (fire-fighter) ભૂમિકા પૂરતો મર્યાદિત કરી દેવામાં આવ્યા છે. કારણ (Reason) (R) : કલેક્ટર દ્વારા કરાતી અનેકવિધ કામગીરી તેને ઘણું કરીને અનિવાર્ય બનાવે છે પણ એ જ વખતે તેને જિલ્લાના અતિભારણવાળા અમલદાર બનાવે છે. નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરી સાચા જવાબની પસંદગી કરો :
- કોડ :
- (A) અને (R) બંને સાચા છે અને (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી છે.
  - (B) (A) અને (R) બંને સાચા છે પરંતુ (R) એ (A)ની સાચી સમજૂતી નથી.
  - (C) (A)સાચું છે, (R) ખોટું છે.
  - (D) (A)ખોટું છે, (R) સાચું છે.
  - (E) Not Attempted
193. ‘રાજ્ય અને જિલ્લા પ્રશાસન’ અંગે બીજા વહીવટી સુધારણા પંચ દ્વારા સુપ્રત થયેલ નીચેના પૈકી કયો અહેવાલ છે ?
- પાંચમો અહેવાલ
  - દસમો અહેવાલ
  - તેરમો અહેવાલ
  - પંદરમો અહેવાલ
  - Not Attempted
194. નીચેના પૈકી ભારતના બંધારણની કઈ જોગવાઈઓ “સંઘ અને રાજ્ય હેઠળની સેવાઓ” બાબતે છે ?
- અનુચ્છેદ 308-323
  - અનુચ્છેદ 308-329
  - અનુચ્છેદ 348-351
  - અનુચ્છેદ 148-151
  - Not Attempted

195. 1961માં રાજ્યસભા દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ દરખાસ્ત આધારિત નીચેના પૈકી કયા વર્ષમાં ત્રીજી અખિલ ભારતીય સેવા, “ભારતીય વન સેવા” (Indian Forest Service) ઉભી કરવામાં આવી ?
- 1962
  - 1963
  - 1966
  - 1968
  - Not Attempted
196. ક્ષમતા-નિર્માણ (capacity building) માટેની નીચેની પદ્ધતિઓ ધ્યાને લો :
- તાલીમ
  - સુધારા
  - ટેકનોલોજી
  - લોકશાહી મૂલ્યો
- નીચે આપેલા કોડનો ઉપયોગ કરી સાચો જવાબ પસંદ કરો :
- કોડ :
- ફક્ત (i), (ii) અને (iii)
  - ફક્ત (i), (iii) અને (iv)
  - (i), (ii), (iii) અને (iv)
  - ફક્ત (iii) અને (iv)
  - Not Attempted
197. ભારતમાં નીચેના પૈકી કયું મંત્રાલય ‘સંયુક્ત પરામર્શ વ્યવસ્થા’ (Joint Consultative Machinery) માટેનું મૂળ પ્રશાસનિક મંત્રાલય (Nodal Administrative Ministry) છે ?
- ગૃહ મંત્રાલય
  - શ્રમ અને રોજગાર મંત્રાલય
  - કર્મચારીગણ, જાહેર ફરિયાદ અને પેન્શન મંત્રાલય
  - સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા મંત્રાલય
  - Not Attempted
198. નીચેનામાંથી કયું ભારત સરકારના ‘નાણાં મંત્રાલય’નાં તાબાનું અથવા સંલગ્ન અથવા સ્વાયત્ત તંત્ર નથી ?
- કેન્દ્રીય સીધા કર બોર્ડ (CBDT) (Central Board of Direct Taxes)
  - રીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI)
  - ભારતીય વીમા વિનિયામક અને વિકાસ પ્રાધિકરણ (IRDA) (Insurance Regulatory and Development Authority)
  - વિનિવેશ ખાતું (DD) (Disinvestment Department)
  - Not Attempted
199. ભારતમાં નીચેના પૈકી કઈ તારીખે દર વર્ષે ‘પંચાયતી રાજ દિવસ’ મનાવવામાં આવે છે ?
- 21મી એપ્રિલ
  - 24મી એપ્રિલ
  - 26મી એપ્રિલ
  - 2જી ઓક્ટોબર
  - Not Attempted
200. સ્થાનિક સરકાર અથવા ગ્રામીણ સ્થાનિક સરકારના સંદર્ભમાં ‘3 F’ ની વિભાવનાનો અર્થ શું છે ?
- ફંડીંગ, ફંક્શન્સ અને ફીડબેક (Funding, functions and feedback)
  - ફોર્સીસ, ફીડબેક અને ફંડીંગ (Forces, feedback and funding)
  - ફંક્શનીંગ, ફાસ્ટ અને ફંડ્સ (Functioning, fast and funds)
  - ફંડ્સ, ફંક્શન્સ અને ફંક્શનરીઝ (Funds, functions and functionaries)
  - Not Attempted

191. Consider the following regarding the functions of State Secretariat.

- (i) It serves as think tank and brain trust of the State Government.
- (ii) It gives direction and guidance to the directorates and field agencies.
- (iii) It is the main coordinating agency of the State Administration.
- (iv) It is spokesman of the Central Government.

Select the correct answers by using the codes given below:

Codes :

- (A) (i) (ii) and (iv) only
- (B) (i) (ii) and (iii) only
- (C) (i) and (ii) only
- (D) (ii) (iii) and (iv) only
- (E) Not Attempted

192. **Assertion (A):** The collector has been reduced to the role of target chaser and a fire fighter of the State Government.

Reason (R): The multifarious activities performed by the collector make him almost indispensable but at the same time also make him an overburdened functionary of the district.

Choose the correct answer using the codes given below:

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are correct and (R) is the correct explanation of (A).
- (B) Both (A) and (R) are correct but (R) is not correct explanation of (A).
- (C) (A) is true, (R) is false.
- (D) (A) is false, (R) is true.
- (E) Not Attempted

193. Which of the following reports submitted by Second Administrative Reforms Commission is concerned with 'State and District Administration' ?

- (A) Fifth Report
- (B) Tenth Report
- (C) Thirteenth Report
- (D) Fifteenth Report
- (E) Not Attempted

194. Which of the following provisions of the Constitution of India deals with 'Services under the Union and States' ?

- (A) Article 308-323
- (B) Article 308-329
- (C) Article 348-351
- (D) Article 148-151
- (E) Not Attempted

195. Based on the proposal passed by Rajya Sabha in 1961, The Third All India Service, "Indian Forest Service" was created in which of the following years ?

- (A) 1962
- (B) 1963
- (C) 1966
- (D) 1968
- (E) Not Attempted

196. Consider the following about the methods of capacity building :

- (i) Training
  - (ii) Reforms
  - (iii) Technology
  - (iv) Democratic values
- Select the correct answers using the codes given below :

Codes :

- (A) (i), (ii) and (iii) only
- (B) (i), (iii) and (iv) only
- (C) (i), (ii), (iii) and (iv)
- (D) (iii) and (iv) only
- (E) Not Attempted

197. Which one of the following ministry is the Nodal Administrative Ministry for 'Joint Consultative Machinery' in India ?

- (A) Ministry of Home Affairs
- (B) Ministry of Labour and Employment
- (C) Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions
- (D) Ministry of Social Justice and Empowerment
- (E) Not Attempted

198. Which one of the following is not a subordinate or attached or autonomous organization of 'Ministry of Finance' Government of India ?

- (A) Central Board of Direct Taxes (CBDT)
- (B) Reserve Bank of India (RBI)
- (C) Insurance Regulatory and Development Authority (IRDA)
- (D) Disinvestment Department (DD)
- (E) Not Attempted

199. On which of the following dates the 'Panchayati Raj Diwas' is celebrated in India every year ?

- (A) 21st April
- (B) 24th April
- (C) 26th April
- (D) 2nd October
- (E) Not Attempted

200. The concept of '3 F' in the context of Local Government or Rural Local Government means

- (A) Funding, functions and feedback
- (B) Forces, feedback and funding
- (C) Functioning, fast and funds
- (D) Funds, functions and functionaries
- (E) Not Attempted

રફ કામ માટે જગ્યા / Space For Rough Work